

Toimittajat: MATTI HELENIUS ja ALLI TRYGG-HELENIUS.

Joululehden osoite: KANSANKOTI, Helsinki.

1899.

Osakeyhtiö F. Tilgmann, Helsinki.

Hinta: Aikaisten 32 siv. ja 2 lahjaliit. 75 p., 16 siv. ja 2 lahjaliit. 50 p.
Lasten 24 siv. ja 1 lahjaliit. 50 p., 16 siv. 25 p., 8 siv. 15 p.

JOULUN HENGETÄRELLE.

Sulle joulun helläsiipi, armas henki,
Lohdun tuoja, ilo onnettomiinkin,
Rauhan sana, onnen, rakkauden tulkki,
Sulle mun lauluni kaikuvi tää.

Kurjuuden ja vihan hurmehiset häivät
Lientelevät ihmislusten elinpäivät;
Vuoden kaiken herruus huolilla on tomun,
Vallassa pyytehet alhaiset.

Kyynelillä kastetahan elon laihot,
Siitä kasvattavat tuskat, murheet, kaihot. —
Mutta onni, rauha, riemu värjötellen
Voittonsa heikeyä voittavat vaan.

Salaa tapahtua täytyy heidän työnsä. —
Oi! niin kauvan kestänyt jo ompii yönsä!
Siitä kiitos, joulun armas henki, sulle,
Että se heikeyksi valjeta saa.

Sun on päivä, joka syömmet sulattaapi,
Joka ihmisrinnat laajemmiksi saapi,
Sä voit silmihimme keväthohteen valaa,
Tuntehet lämpimiks' jälleen sä teet.

Silloin kaikkoavat talven peikot jäiset,
Silloin lauhtuu tunteet karvaat, pistäväiset,
Silloin rikkaus on veikko köyhyydelle,
Silloinpa toivoton toivoa voi.

Silloin edistykseen uskoo ihmiskunta,
Silloin onni, rauha eivät oo vain unta,
Vaan ne elää, asuu joka sydämessä,
Jossa sun äänesi kaikua saa.

Tosin tomun huolet kohta peittää työsi,
Kohta jälleen alkaa alennuksen yösi;
Mutta joka tunne uus, min sytyit sä,
Voittoas tuikkava tähtönen on.

Oi jos kohta, kohta saapuisi se hetki,
Jolloin sulle alkaa uljas voittoretki,
Jolloin ihmiset me hyväks' saamme kaikki,
Jolloin on joulumme loppumaton! —

Sulle ikijoulun suuri, kaunis henki,
Kaipausta ja toivo köyhäin, rikkaidenkin,
Ihmisyrykimyksen pyhin, korkein tulkki,
Sulle mun lauluni kaikuvi tää!

Pontus Artti.

Sallikaa lasten tulla minun tyköni ja älkää kieltäkö heitä, sillä senkaltaisten on Jumalan valtakunta. markus 10: 14.

Jesuksen rauha.

Vanhus harmaahapsi, valkoparta, miksi silmäsi niin välkkyvät? Etkö ole väsynyt matkan vaivoista, kumarassa kun kulet vuosien painon alla ja huolten ryppyihin kun on käynyt otsasi ja poskipääsi. Lepoa ikävöinet, kuolemata odottanet. Mutta miksi silmäsi säihkyvät kuin nuorukaisen, ja huulesi miksi hymyävät ja mikä riemun sointu sinun äänessäsi värähtelee, kun kuulemme sinun sanovan: „nyt sinä lasket, Herra, palvelijas rauhaan menemään, sillä minun silmäni ovat nähneet sinun autuutes.“

Simeon, vanha väsynyt Simeon-ukko, mikä sinut saa näin riemuilemaan?

Lukija, tunnethan tuon vanhuksen, tunnethan Simeonin, joka odotti Israelin lohdutusta ja oli saanut ilmoituksen ettei hän kuolemata näkisi, ennenkuin oli nähnyt Herran Kristuksen. Tiedäthän että Simeon kerran Jerusalemin temppelissä näki Josefin ja Marian tuovan Jesuslapsen temppeliin ja että hän riemastuksissaan rientää heitä vastaan ja ottaa lapsen syliinsä. Ja tuossa hän nyt seisoo Jesuslapsi sylissään. Siitä on vanhuksen sydän nyt iloa täynnä, siitä on silmien loiste, siitä kiitoslaulun

kajahus. Rauhassa hän nyt lähtee ja jättää maailman, sillä hän oli nähnyt toiveensa toteutuvan, Vapahtajansa oli hän nähnyt. —

Näin tuopi Jesus rauhaa pimeimpäänkin maailman soppeen, murheellisimpaankin ihmissydameen, kovimpaankin kuolemaan, ja vanhuksen väsyneen mielen se nuoruuden riemulla täyttää. Rientäkäämme häntä vastaanottamaan ja syliimme häntä sulkemaan, kun kallista joulujuhlaa taaskin vietämme.

Mutta onko meillä Jesuksen rauhaa?

Kuule, mikä huuto, mikä kirkuna kaupunkien kaduilla ja kylien poluilla, mitkä kiroukset, mitkä rivot puheet. Juopot siellä hoipertelevat ja räyhäävät. Monen vaimon mies, monen lapsen isä, monen äidin poika. Ja ulkomailta saapuu tuontuostakin sydäntä vihlova viesti, että kansalaisemme juoppouden raivossa petoeläinten tavoin puukoilansa silpovat milloin ystäviänsä milloin vihamiehiään, konsa omia kansalaisiaan konsa vieraan maan lapsia. Kuule ja kauhistu. Rukoilkaamme, Suomen kansalaiset, että Jesus tulisi päästämään orjia synnin kahleista, auttamaan onnetonta kansaamme ja rauhaansa antamaan rauhattomille meille. Rukoile, Suomen lapsukainen, ettei sinusta kasvaisi kansalainen, joka kansansa mainetta tahraa. —

Rauhattomat ovat olleet päivät ja levottomat yöt Suomen niemellä monen järven rannalla, monen vaaran rinteellä, monen hallaisen suon reunassa. Kun on pohja puhaltanut hyisine henkäyksineen, kun eteläkin on vilua vaan tuonut, sade vienynt viljat, päivä polttanut nurmet ja vedet läikyneet yli reunojensa, jotta ruosteissaan riippuu viikate monen tuvan ovella, monen mökin mies ei ole auran kurkeen tarvinnut käydä kiini. Vesissä silmin siellä äiti katselee lapsilaumaansa ja isä on apealla mielialalla, kun mustunut vielä leikkaamaton vilja kyyhöttää sinä mökin ympärillä ja nälän haamu tirkistää ikkunalašista tupaan.

Mutta Jesus tulee tuomaan rauhaa köyhän maajaan. „Katsokaat kukkasia kedolla, katsokaat taivaan lintuja — taivaallinen isänne ne ruokkii — ettekö te ole paljon enempi kuin he — älkää murehtiko.“

Sentähden: ovet selkiselälleen, jotta Jesus pääsisi tuomaan lohtua ja rauhaa jokikiseen taloon ja tupaan, missä on murheen mustaa mieltä, on sairauden kipua ja itkun kaikerrusta. Ovet selälleen, ja kaikukoon niin aikuisten kuin lasten huulilta iloinen tervehdys:

Ah tule Jesu tyköni!
Tää majan matalainen
Kelvatkoon asunnoksesi,
Vaikk' köyhä vajavainen!
Ilosta tyhjä se kyll' on,
Mut tule sä, niin verraton
Ilmaantuu ilo kohta.

Ja sinä murheellinen, synnin rasittama, kiusausten keskellä taisteleva ihminen, nosta silmäsi, Jesus lähestyy sinua, riennä häntä vastaan, sulje syliisi, kun hän tulee ilmoittaen: „rauhan minä jätän teille, minun rauhani minä annan teille — älköön teidän sydämenne murheellinen olko, älkää myös peljätkö“.

Rauhassa pääset sinäkin silloin elämään ja rauhassa pääset lähtemään, kun kerran mailleen menee päivä ja elämän ilta hämärtää ja kuoleman synkkä taipale on edessäsi, rauhassa pääset menemään vanhan Simeonin kanssa, nähtyäsi Herrasi ja Vapahtajasi ja häntä sylissäsi kannettuasi.

Tuokoon joulujuhla Jesuksen rauhaa tuhansiin taloihin ja tuhansiin sydämiin.

VALTER LAMPÉN.

Kansakoululaisien marssi.*)

*J*ksin mielin kaikin lauluun yhtykää:
Innostunein mielin soikoon sävel tää:
Suuria jos emme,
Vaan kun laulemme.
Maamme kunniaa
Voimme kaiuttaa.

Soitti ennen muinen Wäinö kanneltaan,
Kaikin silloin saapui häntä kuulemaan.
Luonnottaret sorjat,
Vanhat, nuoret, orjat,
Haltoin immetkin
Heltui kyyneliin.

Taas kun Wäinö vanha saapui Pohjolaan,
Siellä Pohjan poiät lauloi nukkumaan.
Uinussa kansan
Wäinö venhollansa
Sammon murut toi,
Maalleen onnen loi.

Meihin turvaantua jospa Suomi vois,
Laulain huuhtoissimme maamme huolet pois.
Meissä koittaa Suomen
Uuden päivän huomen;
Uuden aamun koi
Nyt jo nousta voi.

Liittyös siis meihin, ryhdy taistohon!
Meillä mieli hehkuu oppiin, valohon
Yielä työskelemme
Sammon Suomellemme.
Varro, isänmaa,
Lastes toimintaa:

Meille häpeäksi tiedottomuus on,
Taito, uutteruus, ne luovat urohon.
Laulain, siskot, veikot,
Pimeyden peikot
Väistyy täältä pois.
Soios, laulu, soi:

*) Sävel: Kuullos pyhä vala

TÄHTIPOJAT.

Tämä joululeikki, joka esitettiin Helsingissä Nya Svenska Läroverket'in joulujuhlassa v. 1898, on sommiteltu vanhojen kansantarujen mukaan Loviisan ja Porvoon seuduilta. Suomeksi sovitti MATTI HELENIOUS.

Joululeikki.

HENKILÖT:

HERODES, kuningas.
KOLME TIETÄJÄÄ IDÄSTÄ.
TÄHDEN KANTAJA.
TÄHTIPOIKIA, niin monta kun löytyy, voivat myös olla tyttöjä
SOTAMIEHIÄ.

(TÄHTIPOJAT ja SOTAMIEHET astuvat sisään, tähden kantaja etunenässä, ja asettuvat piiriin. Heidän takanaan HERODES ja TIETÄJÄT IDÄSTÄ, joista yksi on musta ja nimeltä MORIA MAAN KUNINGAS.)

TÄHTIPOJAT JA SOTAMIEHET (laulavat)

Hy - vää il - - taa, hy - vää il - - taa jo - - ka nai - nen ja mies,
Kir - kas täh - ti tai - va - - hal - - len I - - dän lois - ta - - ma - - han

Täh - ti po - - jat tu - - tut van - - hat tul - - la tän - - ne - - kin ties.
Nou - si saa - - den I - - dän vii - - saat si - - tä kum - - mek - - si - - maan.

Toi - - vo - - tam - - me on - - nel - - lis - - ta hy - - vää jou - - lu - - a siis.
Sit - - te joh - - ti hei - - dät täh - - ti tän - - ne Bet - - le - - he - - miin.

(Tietäjät ja tähden kantaja astuvat esiin.)

ENSIMMÄINEN: Me ne kolme viisasta olemme, jotka Idästä tulleet ovat.

TOINEN: Kuningas on syntynyt Juudassa, hänelle me tahdomme kunnioitusta osottaa.

KOLMAS: Edessämme kulkee kirkas tähti, se tähti loistakoon joka ainoalle.

TÄHDEN KANTAJA: Minä olen se tähti, joka edellenne kuljen, seuratkaa siis minua.

(He kulkevat kerran ympäri ja asettuvat sitte paikoilleen.)

TÄHTIPOJAT (laulavat):

Toi maa - - il - - maan lap - - - - - sen Bet - - le - - hem, toi Bet - - le - - hem Siks'
Hän syn - - ti - - - - - sil - - - - - le loh - - duk - si, niin loh - - duk - si Maa-

rie - - muit - see Je - - ru - - sa - - lem Hal - - le, hal - - le - - lu - - - - ja!
il - - man syn - nit so - - vit - ti, Hal - - le, hal - - le - - lu - - - - ja! Hän Kolm'-

ma - - kaa siel - - - - - lä ol - - jil - - laan, Tää Her - ra kai - ken tai - vaan maan,
yh - - te - - - - - hi - - - - - nen Ju - - ma - - la, Meit ar - moit - ti, oi au - tuut - ta!

Hä - - - nes - - - tä lau - - - laa en - - ke - - lit kiit - - - tä - - en Ju - - ma - - laa.
 Me y - - lis - - täm - - me ar - - mos - - taan suu - - res - - ta Ju - - ma - - laa.

(Herodes astuu esiin ja viittaa yhtä sotamiehistä nostamaan tuolia esiin. Istautuu.)

HERODES: Sotamies!

SOTAMIES: Mitä käskette, herrani ja kuninkaani?

HERODES: Voitko sanoa minulle, missä ihmelapsi on syntynyt?

SOTAMIES: Betlehemissä, Betlehemissä Juudan maalla.

HERODES: Voitko myöskin sanoa, ketkä ne kolme miestä ovat, jotka ovat tulleet valtakuntaani?

SOTAMIES: Ne ovat Tietäjät Itäiseltä maalta, jotka ovat tulleet palvelemaan äsken syntynyttä Juudan kuningasta.

HERODES: Tässä istun minä herrana ja kuninkaana valtaistuimellani. Valtani ulottuu kauvas, kauvas. Satuloi kohta rautias orhini, ratsasta Betlehemiin. Tappamaan käske kaikki, jotka tohtivat vallasta kanssani taistella.

SOTAMIES (vetää esiin miekkansa): Minä, kuningas Herodeksen uskollinen palvelija, kannan miekan oikeassa kädessäni ja tupen vasemmalla sivullani. Tappaa tahdon kaikki, jotka kuningas Herodeksen kanssa tohtivat vallasta taistella. (Menee ulos.)

HERODES (Morian maan kuninkaalle): Mistä olet sinä, ja kuinka olet noin musta?

MORIAN MAAN KUNINGAS: Jos musta olenkin, olen kai tuttu.

TÄHTIPOJAT: Hän on Morian maan kuningas!

HERODES (vihaisesti): Jos oletkin herra ja kuningas sinäkin, täytyy sinun kumminkin langeta polvillesi ja palvella minua.

MORIAN KUNINGAS: Palvelijani lankee minun edestäni.

(Taistelua Herodeksen ja Morian kuninkaan sotamiesten välillä, edellinen voittaa, jonka jälkeen Morian kuningas polvistuu Herodeksen eteen, joka ojentaa valtikkansa häntä kohti.)

HERODES: Minä suon sinulle armoni!

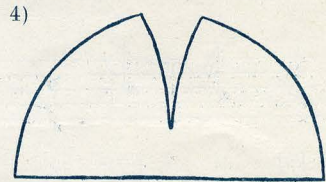
SOTAMIEHET (laulavat):

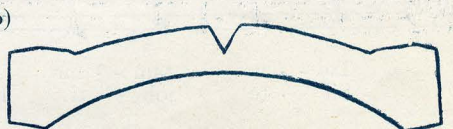
1) Kuningas Herodeksen puku voidaan muodostaa kahdesta lakanasta tai saalista kuten tässä näkyy.

2) Sotamiehen pantsari tehdään pahvipalasisista, jotka peitetään kultatai hopeapaperilla ja ommellaan päälletysten.

3) Tietäjä Idästä.

4) Malli sotamiehen pahvista tehdyn kypärän toiseen puoliskoon.

5) Kypärää ympäröivä reunus.

Kei - - sa - - rin täh - - den Her - ram - - me näh - - den Käym - me me

rie - - mui - - ten tais - - te - - lo - - hon. Vi - - hol - - lis - - ta vas - - ta - - han

mars - sim - me siis. Ja jos tu - - hat kaa - tu - - vi sii - - tä me viis. Vi -

hol - - lis - - ta vas - - ta - - han mars - sim - me siis. Hi - - hei hu - - hei, hi -

hei hu - - hei! Ja jos tu - hat kaa - tu - - vi sii - - tä me viis.

SOTAMIES (palaa): Nyt tulen takaisin pyhästä, pyhästä Betlehemistä. Uskokaa vaan, minun verstaistani ei löydy. Lapsen minä olen löytänyt ja sen sydämeen miekkani pistänyt, ja todistukseksi siitä on miekkani terävä kärki veressä.

HERODES: Kiitos, kiitos, palvelijani. Sinulle palkinnon tulen antamaan. (Herodes ja palvelija poistuvat.)

ENSIMMÄINEN TÄHTIPOIKA:

Hän pelastuu, hän pelastuu,
Ei häijyn juonet onnistu!
Mut tuhat vuotten takaakin

Kammolla kertoo joka suu
Viel' murhaa lasten Raakelin!

TOINEN TÄHTIPOIKA:

Herodes on jo tuomittu,
Siks' jättäkäämme muistonsa!
Ja muistakaamme Jesusta
Vaan joulun lahjaa suurinta!

KOLMAS TÄHTIPOIKA: Nyt me olemme laulaneet
teille kauneimmat laulumme. Ehkä voisimme saada
nyt hiukan kestitystä ennen talvipimeään lähtöä.
(Heille annetaan omenia y. m.)

Kaikki laulavat:

Ja nöy - - rim - - mäs - - ti me kii - - täm - - me jäl - - leen. Nyt lah - - jois-
Tai - - vai - - nen Luo - - ja sen pal - - kit - - kooi. häl - - len Ken a - - vun

tan - - ne mit - - an - - noit - - ten Kii - - tos, kii - - tos nyt vaan! Ter - - ve
an - - ta - - vi toi - - sel - - len!

taas! Tei - - dän a - - vu - - li - - a mie - - len - - ne tää Ei un - - hee - - seen

Luo - - jal - - - ta jää! Kii - - tos, kii - - tos nyt vaan! Terve taas.
(Lähtevät.)

Metsikön punaset lapset.

Amerikan läntisissä osissa on kauniita tasankoja missä puhvelit ja muut eläimet asustavat laumoittain. Yhdellä näistä tasangoista elelee muuan indiaani-heimo, joita punasen ihonvärinsä takia sanotaan „metsän punasiksi lapsiksi“.

Tämän vuosisadan alussa tuli näitten indiaanein tykö lähetyssaarnaaja, joka tarjoutui rupeamaan heidän opettajakseen. Pidettiin päällikköjen kokous, ja sitte yksi näistä sanoi lähetyssaarnaajalle: „Me olemme kuunnelleet mitä sinä olet sanonut. Olemme iloisia nähdessämme sinut. Me haluamme kouluja, ja toivomme että niistä tulee olemaan hyötyä tälle kansalle“. Ja niin perustettiin koulu.

Sata penikulmaa sieltä, missä tämä kokous pidettiin, asui indiaaniperhe, jonne myöskin saapui sanoma lähetyssaarnaajan tulosta seudulle. Enimmin siitä ihastui perheen pieni tyttönen, jota lähistöllä asuvat valkoset ihmiset kutsuivat Katarinaksi. Hänen teki kovasti mielensä kouluun, ja vanhempainsa suostumuksella hän sinne pääsikin.

Katarina luuli ettei indiaaneilla olisi mitään tekemistä valkoisten uskonnon kanssa, eikä voinut käsittää että Jesus oli kuollut metsän punasten lastenkin edestä. Mutta salaa hän vuodatti kyy-

neleitä ja rukoili, ja tuli lopulta totiseksi Jesuksen opetuslapsiksi.

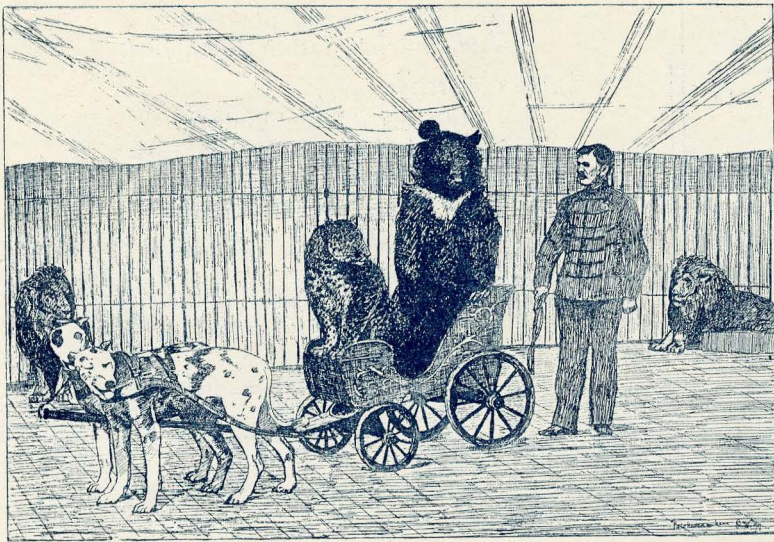
Katarina olisi niin mielellään tahtonut että muutkin saisivat kuulla mitä hänkin. Seudun tavan mukaan hänellä oli paljon helmiä, höyheniä ja muita koristuksia. Hän otti renkaat korvistaan, ja vaikka ne olivatkin hyvin kallisarvoiset, antoi hän ne siihen tarkoitukseen, että muillekin pakanallisille seuduille voitaisiin lähetyssaarnaajia lähettää.

Oman perheensä puolesta Katarina rukoili hartaasti, ja Jumala kuulikin hänen rukouksensa, niin että hänen isänsä, äitinsä, veljensä ja sisarensa löysivät Vapahtajan.

Katarinan elämä oli lyhyt. Hän sairastui pahasti. Ennen kuolemaansa hän viime tervehdyksessään veljelleen kirjoitti m. m.: „Huomaan että on hyvä minulle tuntee tuskia. Vapahtaja on kovin hyvä minulle. Minä usein iloitsen hänen läsnäolostaan, ja ikävöin sinne missä voin synnittömänä katsella häntä. Meidän tulee olla kiitollisia siitä mitä Herra on tehnyt meidän edestämme. Ellei hän olisi lähettänyt Poikaansa maailmaan, me olisimme kuolleet mitään tietämättä Vapahtajasta. Muista että tämä maailma ei ole meidän kotimme, meidän pitää kaikkein pian kuolla!“

Käytyään heikommaksi hän sanoi: „Nyt minä olen valmis kuolemaan. Oi kuinka ihanata on nähdä Vapahtajani! Kuinka onnellinen olenkaan päästessäni Isäni huoneeseen!“ Sitte hän hiljaa sulki silmänsä ja nukkui kuoleman uneen.

Merkillinen koulu.

Kirje koululapsille

Rakkaat pojat ja tytöt!

Yhtenä päivänä viime kuussa minä erityisesti ajattelin teitä ja niin mielelläni olisin kirjoittanut teille, etten tahtonut malttaa odottaa Joululehden ilmestymistä. Sillä tässä lehdessä päätin heti julaista kirjeeni, koska siinä tapauksessa mahdollisimman moni Suomen pojista ja tytöistä saisi sen lukea.

Mitä se sitte oli, jota niin olin innokas kertomaan teille? Niin katsokaas, minä kävin eräessä „koulussa“ Tanskan pääkaupungissa, Köpenhaminassa. Mutta se oli ihmeellinen koulu!!! Siellä ei istunut poikia ja tyttöjä penkeillä, vaan leijonia, tiikeriä, karhuja, hyenoja ja muita sellaisia olentoja.

Menin nimittäin eräänä päivänä suureen eläintarhaan, missä säilytetään kaikkia mahdollisia vieraita ja merkittäviä eläimiä kaikista maailman ääristä. Siellä minä näin mahtavia afrikkalaisia leijonia ja suuria tiikeriä häkeissään; näin elefanttein lönnkivän ympäri kurkottaen pitkiä kärsiään, kun tarjoiltiin niille makeisia; kameleja ja kyttyräselkäksiä dromedareja, jotka katselivat meitä suurilla silmillään j. n. e.

Huh, kuinka minua pöyristytti, kun kuljin tiikerien häkkien ohitse! Ja varoin kyllä astumasta liian lähelle suuren mustan karhun kopin edessä olevaa ristikköä, sillä saattoihan se ojentaa karvaisen kämmenensä ja tarttua minuun!

Mutta tuntia myöhemmin katselin samoja eläimiä aivan toisin silmin. Kerronpa teille, mikä siihen vaikutti.

Kello 3 menimme kaikki puutarhassa olijat „näytäntöä“ katsomaan. „Mitähän kummaa tässä nyt tulee?“ minä ajattelin.

Asetuimme kaikki seisomaan vahvoilla rautaristikoilla ympäröidyn laajan alan eteen. Oli melkein kuin olisimme olleet teaterissa. Nyt avattiin pari ovea taustalla ja sisään syöksyi suuri joukko villiä eläimiä, karhuja, leijonia ja muita sellaisia, kaikki hyppien ja riehuen juuri kuin pojat ja tytöt välitunneilla meidän kouluissamme.

Ja nyt oli todellakin eläinten välitunti. Ne päästettiin häkeistään ja saivat huvitella aivan vapaasti niinkuin tekin välitunneillanne. Kuinka sanomattoman hauska oli katsella kun ne „huvittelivat“. Yhdessä nurkassa seisoi suuri musta karhu itseksensä tanssien, ympärillä muutamia „tuttavia“, jotka häntä ihailen katselivat. Muuan leijona heittäytyi pitkäkseen lattialle ja lämmitteli auringon paisteessa. Suuri koira, joka tuntui olevan läheinen tuttu hänelle, tuli nuolemaan ystävällisesti sen koko „naamaa“. Siinä oli ulvontaa, haukuntaa, mörinää! „Tervehdeltiin“ toisiaan, „kerrottiin“ toisilleen päivän uutisia. Ja ennen kaikkea iloittiin siitä, että oli päästy ahtaista häkeistä, missä ei voinut liikkua miten itse tahtoi, ja nyt täysin vapaina saatiin hypellä avaralla alalla.

Eläköön vapaus! Se on kuitenkin ihana niin hyvin leijonalle kuin koulupojalle, vai kuinka, Matti ja Mikko? Mutta nyt kello soi! Ja yhtäkkiä tuli syvä hiljaisuus ja yhtä hyvä järjestys kuin teidän luokalla. Kukin eläin asetui määrätylle paikalleen tahi talutettiin sinne, ja kaikki istuivat kauniisti paikoillaan, kunnes kutsuttiin esille.

Nyt me saimme nähdä komean saattokulun s. t. s. kaikki eläimet marssivat alan ympäri aivan niinkuin te voimistelutunnilla. Ensinnä käveli takajaloin suuri musta Nalle, keikutellen eturuumistaan kuin mielittelyä haluava ihminen. Se kurkisteli joka puolelle, nyökäytteli päätään ja viittoi etukäpäpäillään silmännähtävästi ylpeänä siitä että sai etunensä kulkea. Se oli niin hullunkurisen näköinen, että ihan olimme pakahtua naurusta. Sen jälessä tulivat muut pedot, ja perimmäisinnä astuskeli pieni koira, joka näytti pisteeltä Nallen rinnalla.

Tämän jälkeen alkoi temppujen teko, ja niitä olikin monenlaisia. Ajatelkaas että nuo suuret väkevät eläimet tottelivat „opettajaansa“ jos mahdollista paljon paremmin, kuin moni teistä, häpeä sanoa, tottelee opettajaansa. Villi tiikeri hyppäsi vanteen läpi yhtä kevyesti kuin meidän pikku Mirri kotona hyppää käsieni yli. Ja olisittepa nähneet, mitä komeita „pyramiideja“ he muodostivat! Leijonat ja tiikerit seisoiivat takajalat tuoleilla ja etukäpäpäät tikapuilla ja keskellä hoitaja — voisimme kutsua häntä petoeläinmaisteriksi — aivan kuin kuningas valtakunnassaan. Kaikki suuret väkevät villieläimet tottelivat hänen pienintäkin viittaustaan. Minä olin niin

hämmästynyt, että tuskin sain sanaa suustani.

Parasta kaikesta kumminkin oli nähdä kun Nalle teki pienen kierroksen vaunuissa. Näette tässä kuvassa, mitenkä se istuu kuin mikäkin patruuna. Leopardi on kuskina ja kaksi pilkullista koira hevosina. Ette voi kuvailakaan Nallen ihastunutta muotoa, kun se vaunuissaan viittaili ja nyökäytteli päätään joka suunnalle, luulenpa melkein että se heitteli lentomuiskuja meille ohikulkiessaan.

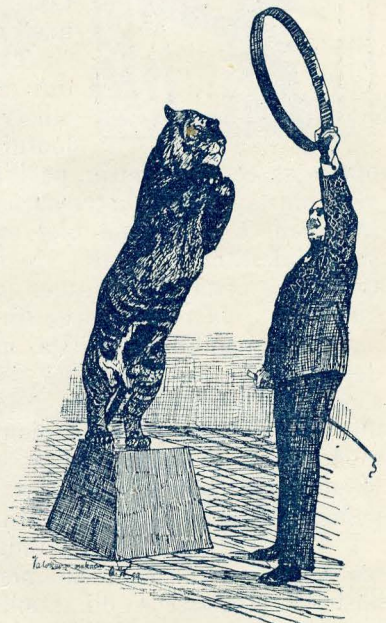
Minä voisin kertoa vaikka monta sivua täyteen kaikesta siitä merkillisestä mitä näin. Mutta Joululehteen ei mahdu enempää. Yhden tärkeän seikan kumminkin vielä mainitsen. Ja se on: *kuinka* saadaan villit eläimet tottelemaan ihmistä näin erinomaisesti.

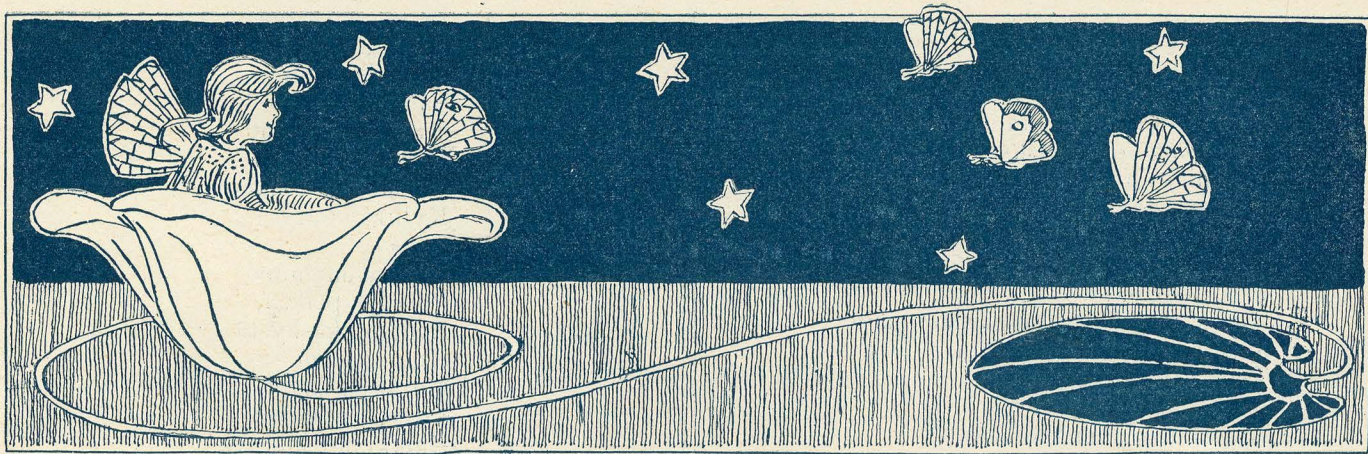
Katsokaahan, täällä eläintarhassa harjoitetaan eläimet jo *pienestä pitäen ja ystävällisyydellä*. Se herra, joka nykyään parhaiten kaikista ymmärtää villieläimiä, Carl Hagenbeck Hampurissa, sanoo, että on hyödytöntä koettaa jotakin saavuttaa julmuudella. Hän väittää, että villieläimissäkin löytyy paljon hyvää ja jaloa, ja se on esiin loihdittava. Se maksaa kyllä monien viikkojen kärsivällisyyttä kysyvän työn hoitajalle, joka on opettanut eläimille kaiken sen mitä me näimme. Mutta siinä onkin jotakin nähtävää! Voi hyvästi huomata, että hoitaja ja eläimet olivat hyviä ystäviä. Karhu syleili ja taputteli maisteria kuin parhainta ystävää ainakin. Ja ajatelkaas, että hoitaja heitti yhden tiikeristä olkapäilleen, aivan niinkuin sinä kannat pikkusta koiranpentua!

Arvatkaapa mitä minä ajattelin tätä kaikkea nähdesäni? Tuntui siltä, kuin en koskaan selvemmin kuin nyt olisi nähnyt Jumalan kuvan *valtaa luomakunnan yli*. Tuossa seisoi mies, hoitaja, joka melkein ruumiillisesti oli *heikoin* kaikista niistä luoduista, jotka näimme edessämme. Ja hän ohjasi noita kaikkia vaan kätensä viittauksella!! *Kuolematoman selun* edessä nämä villieläimet taipuivat.

Ja kun suuri karhu laski mahtavan kämmenensä hoitajansa kaulaan ja syleili häntä kuin ystäväänsä, ajattelin minä että ystävällisyys ja hyvyys on kumminkin ihmeellisen voimakas ja valloittava mahti maailmassa. Ja vielä paljon muutakin minä ajattelin, mutta siihen nyt ei ole tilaa. Lopetan kuvailuni hartaasti toivomalla että sinä, joka tätä nyt luet, pääsisit kerran eläintarhaan Köpenhaminassa ja näkisit mitä minä näin.

ALLI TRYGG-HELENIUS.

Uusi vuosi saapuu.

Laululeikki jouluillaksi.

Kirj. —TALIA. Suomeksi sovitteli ALPO NOPONEN.

Henkilöt:

LUMIKUNINGATAR.
 JOULU-UKKO.
 JOULUKUUSEN HENKI.
 VANHA VUOSI.
 UUSI VUOSI.
 TOIVO.
 TONTTUJA.

Näyttelypaikka muodostetaan kuusilla metsäksi.

LUMIKUNINGATAR (saapuu valkeassa verhossa, kristallikruunu päässä, valtikka kädessä, tonttujen seuraamana ja laulaa sävelellä „Syksy on tullut“ j. n. e.)

Lehtensä riisui jo metsässä puu,
 Kolkosti ulvovi myrskyjen suu;
 Hyytynyt on puron hilpeä tie,
 Lintujen laulua kuule et sie.
 Viittaaan (viittaa valtikallaan) — se kuolo on kukkasien;
 Myrsky ne viskovi maan povellen.

TONTUT (käsillään näyttään ja viimeisen säkeen säveltä kerraten).

Tontutpa peitteheks luo kinoksen.

LUMIKUNINGATAR (laulaa).

Oksille puun, lumen notkistaman,
 Aurinko luo valon raukeavan,
 Hongat niin hiljaisna huokailevat,
 Valtani suuruutta muistuttavat.
 Hän, jonka kylmälle povelleni
 Painallan, jäiseksi kangistuvi.

TONTUT.

Keväällä tontut sen elvyttävi.

LUMIKUNINGATAR.

Rantahan hyrskivät lainehetkin
 Kytkin ma vankkoihin kahleisiin,
 Hyydytän kohmeiseksi koko maan,
 Käärin sen vaippahan valkoisimpaan.
 Pohjolan taivas se hulmutkohon!
 Täytetty kuoletustyöni jo on.

TONTUT.

Vaan elon siemen on kuolematon.

JOULU-UKKO (saapuu pitkäpartaisena, turkkiin puettuna, kantaa leikkikaluja, pienen tytön piestä sytytettyä joulukuusta kantavan JOULUKUUSEN HENGEN seuraamana, ja laulaa Lumikuningattarelle sävelellä: „Sa Pohjolan maa ikitunturines“).

Jos kuinkakin kammottu, peljätty oot,
 Sun jälkiäs kuitenkin ma riennän;
 Kun luonnon ja mielet sa kahleisin luot,
 Niin saavun ma ja kahleen painon liennän.

KAIKKI (kerraten).

Niin saavut sa ja kahleen painon liennät.

JOULU-UKKO.

Ja riemu saa vallan ja juhla laulu soi,
 Sen sävelin sydän sulaks taipuu,
 Ei kylmyys, ei puuttehet tuntua voi,
 Rukoillen kaikki alas maahan vaipuu.

KAIKKI.

Rukoillen kaikki alas maahan vaipuu.

JOULU-UKKO.

Mua suosivat vanhat; mua muistellessaan
 He vuodattaa joskus kyneleitä;
 Mua suosivat lapsoset rakkaimpanaan,
 Kuin kevät kaunis ilahutan heitä.

KAIKKI.

Kuin kevät kaunis ilahutat meitä.

JOULUKUUSEN HENKI (sävelellä: „Täällä yksinäni laulelen“).

On kotini ihana kuusikko.
 Sun hyvääs toivon mä;
 Sytytin juhla valos jo
 Mä Herran nimessä.

Me pimeyden varjossa
 Täällä ennen asuimme,
 Ja haltioita, peikkoja
 Metsistä etsimme.

Vaan Kristus syntyi maailmaan.
 Pimeyttä poistamaan,
 Ijäisen toivon valkean
 Sytytti loistamaan.

Vaan sallitko sa Kristuksen
 Valaista elosi,
 Pyhittää sielun, sydämen
 Ja köyhän kotisi?

VANHA VUOSI (valkopartainen sauvan nojassa kulkeva ukko saapuu ja laulaa sävelellä: „Ah mikä taitaa olla muu“).

On raskas vanhan vaeltaa,
Näin hautaan horjun vaan;
Mun päiväni jo laskeaa,
Kätäni raihnaan irroittaa
Ma aurasta jo saan.

Ma paljon matkallani näin
Iloa, murhetta;
Kaikk' ohjaa Herra parhain päin
Ja eteen lasten eksyvään
Tien näyttää korvessa.

Nyt ikuisuuden merehen
Vuos vanha vajoaa;
Uus aika sijaan siirräiksen —
Ma toivon, että Luoja sen
Pyrinnöt siunoo!

LUMIKUNINGATAR (puhuu).

Kevyttä jalan kapsetta ma kuulen
Kulettamana vienon öisen tuulen.
Vaan kuulkaa! (Kuuntelee) Lähemmä se saapuvi.
Yön polkua ken yksin astuvi?

UUSI VUOSI (pieni tyttö tahi poika keveässä puvussa saapuu).

KAIKKI (huutavat).

Uusi vuosi saapuu! Terve! Siunaus!

VANHA VUOSI (puhuu).

Ei seisahtaa mun salli juoksu ajan.
Tok' otsaa koitan nuoren vaeltajan.
(Laskee kätensä Uuden vuoden otsalle.)
Nyt, pieni vieras, valtani saat sa,
Saat yhden vuoden maata hallita.
On sulla neljän vuodenajan taika.
Hyvästi! Muista, kallista on aika!
(Menee.)

LUMIKUNINGATAR (Uudelle vuodelle sävelellä: „Laulava leivo, Virka sa yieno“).

Pelkäätkö tietä
Tuntematonta?
Louhikot jalkasi
Haavoittavat;
Myrskyissä syksyn,
Tuiskuissa talven
Keväiset ruususi
Pois kuihtuvat.

Lapsonen astelet
Äyräällä kuilun,
Sinne sa helposti
Suistua voit.
Taistelut tuimat
Rauhaasi uhkaa;
Tokko sa varmuutta
Kylliksi toit?

UUSI VUOSI (laulaa).

Outoja en minä
Polkuja pelkää,
Luojaani käskystä
Kun vaellan.
Myrskyn ja päivän,
Pilven ja liekin
Kaikki ne johtavi
Käs' Jumalan.

TOIVO (sinipukuinen tähti-poika juoksee sytytetyn tähden kera sisään ja asettuu Uuden vuoden luo laulaen sävelellä: „Honkain keskellä mökkini seisoo“).

Toivo on seurassas,
Soihntua kantaa
Valkaisten ties läpi
Synkeän yön,
Intoa lietsovi,
Voimia antaa
Helteessä päivien
Vaivan ja työn.

(Kiepauttaa tähteään).

Sa, toivon tähtönen,
Nyt loista riemuten
Taas halki aikojen vastaisten!
Sa toivon — — — — —
— — — — — vastaisten!

JOULUKUUSEN HENKI (puhuu).

Ennenkuin menemme kukin eri teillemme, laulakaamme yhdessä uuden vuoden virtemme!

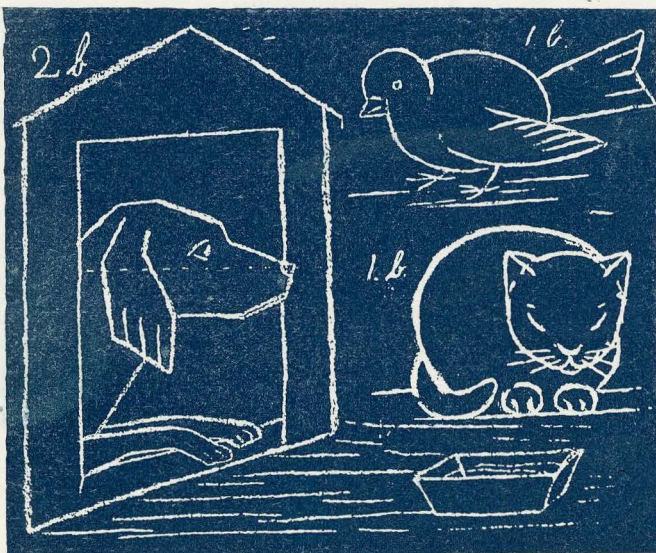
KAIKKI (laulavat koraalin 21 sävelellä).

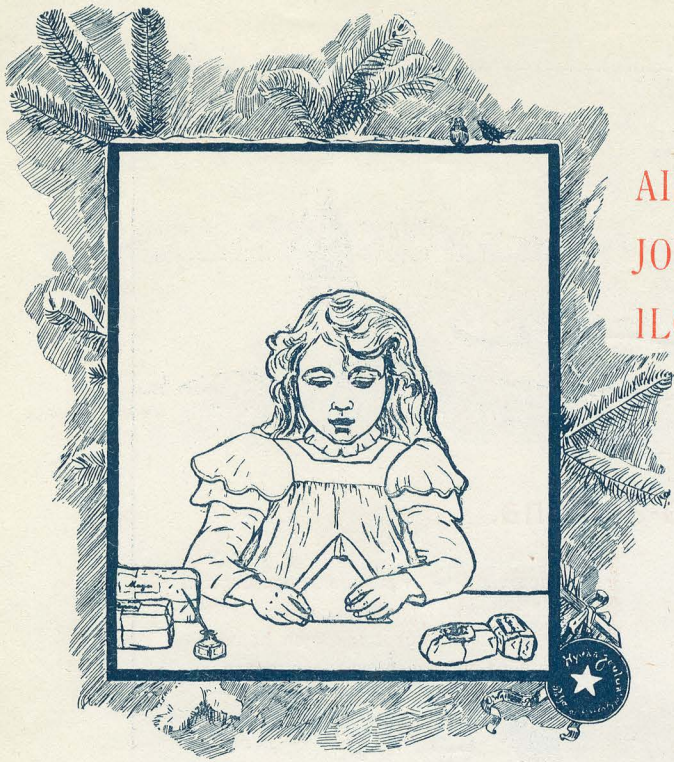
Jumala, Isä armoinen,
Suo meille vuosi siunauksen!
Sa voimallasi suojele
Maa isäin, kallis kotimme!

Sun puolees vuotten vaihtuissa
Suo sydämemme kohota;
Sult' ajan lapset turvan saa
Muut tukeensa kun kadottaa.

Toivossa elon ikuisen
Suo, Herra, kasvaa lapsien
Ja saakoon heidän työstänsä
Iloa lasten Ystävä!

Piirustusharjoitelmia kivitalulle.

AINON JOULU- ILO.

Kovin hauskaa oli pikku Ainolla jouluaatto-iltana leikkiessään siskojensa kera komean joulu-kuusen ympärillä. Se oli nyt saapunut se niin kauan odotettu hetki; se oli toteuttanut Ainon ihanat toiveet. Hän oli saanut lahjoja „joulu-pukilta“ paljon, paljon enemmän kuin oli osannut toivoakaan. Hän oli ihan huumauksissaan siitä onnellisuuden ylenpalttisuudesta jota tänä kaivatuna hetkenä tunsi ja joka häntä vastaan tuntui säteilevän jokaisesta esineestä mihin ikänä silmänsä kiinnittikin.

Mutta kun hetkeksi taukosi leikki, haihtui tuo valtava huumaus ja ilon ja onnellisuuden joukkoon lyöttäytyi tunne, joka väkisinikin valtaisi mielen ja saattoi silmät surullisesti tuijottamaan, hymyn huulilta pakenemaan.

Se oli säälintunne ja sitä seuraava itsensä moittiminen, joka hänet valtasi. Hän oli aamupäivällä käynyt eräessä pienessä köyhässä mökissä äidin antimia jouluiloksi mökin poloisille asujamille viemässä. Siellä oli hän nähnyt joukon sisaruksia, joista vanhin oli hänen kokoisensa. Niillä poloisilla ei näkynyt olevan mitään jouluilon odotusta, ei mitään puuhaa ja valmistamista tämän verrattoman juhlan vastaanottamiseksi. —

Yht'äkkiä sai Aino valtavan halun lähteä heitä katsomaan. Hän pyysi ja sai luvan äidiltä mennä, antoipa äiti vielä joukon makeisia hänen heille viedä.

Pian joutui hän perille. Varovasti avasi hän oven, astui sisään ja toivotti hyvää iltaa.

Lapset nousivat lattialta ja kummastuneina, sormea suuhun sovitellen katsoivat häneen. Äiti, joka pöydän ääressä kovalla äänellä luki, taukosi ja vastasi Ainon tervehdykseen. Isä vuoteellaan käännähtihe ja loi kuumasti kiiluvat silmänsä häneen.

— Toin vähän makeisia teille.

Aino astui likemmäksi, aukaisi pussinsa ja jakoi sen sisällyksen lapsille, jotka ujostellen ja syvään niiaten ottivat ja kiireesti vetäytyivät äidin turviin. Äiti ihmetteli ja tuhannesti kiitteli Ainon hyväsydämisyyttä.

Aino katseli lattialla olevia lasten leikkikaluja: tyhjiä tulitikkulaatikoita, kahvikupin kappaleita ja lankarullia. — Siinäköhän heidän kaikki leikkikalunsa? Ei yhtään nukkea, ei muuta korukapinetta, joita hänellä niin runsaasti oli.

— Eikö teillä joulupukkikaan ole käynyt? Aino kysyi.

Lapset katsoivat äitiin ja äiti surumielin vastasi:

— Eihän ole. Isä on ollut kipeänä ja . . .

Aino ei joutunut enempää kuulemaan. Hän sanoi hyvästit ja kiireesti lähti kotiin juoksemaan.

Hengästyneenä hän heti meni äidin luo.

— Äiti, saanko viedä mökin lapsille osan leikkikaluihini? Heillä ei ole mitään, ei yhtään nukkea, ei muuta kuin tulitikkulaatikoita. Saanko, äiti, saanko? Aini surullisesti rukoili.

— Mutta mistä sitten itse saat?

— Voi, olen vaikka ilman ja jäähän minulle vielä sittenkin. Mutta kun heillä ei ole mitään . . .

— Vie vain, vie, äiti sanoi.

Aino kokosi kiireesti nukkensa, valitsi niistä niin monta kuin oli lapsia mökissä, sai vielä sisakoilta suuren joukon makeisia, kääri kaikki papeeriin ja juoksi takaisin mökille.

Varovasti hän astui ovelle, kuunteli hetkisen, sitten hiljaa raoitti ovea ja nakkasi kaikki viettävänsä yhdessä rymäkässä sisään. Sen tehtyään pauskasi oven jälleen kiinni ja aikoi lähteä kotiin, mutta mökissä syntynyt ilo sai hänet jäämään hetkiseksi kuuntelemaan.

Äiti siellä kuului selittävän, että se oli lahja joulupukilta, jonka varmaankin hyvä Aino-ryökynä oli heidän ovelle osoittanut ja lapset iloitsivat ja kilvalla äidiltä kyselivät, että olisivatkohan ne kauniit nuket vain heille kuuluvia ja heille ikiomiksi jääviä.

Keventyneellä sydämellä Aino palasi. Hän tunsi olevansa taas niin onnellinen, onnellisempi kuin milloinkaan. Hän huomasi, että se mitä voi itseltään antaa, tuottaa suurempaa onnea kuin se mitä voi itse muilta saada. Hän voi jälleen täydellä sydämellä nauttia sitä jouluiloa, jota hänen kodissaan niin runsaasti löytyi, sillä hänellä oli tieto, että oli saattanut tämän illan mökin pienten lasten onnellisimmaksi jouluaattoillaksi. —

ARVI K.

Jouluruoan ostoksilla.

Kesä-aamuna.

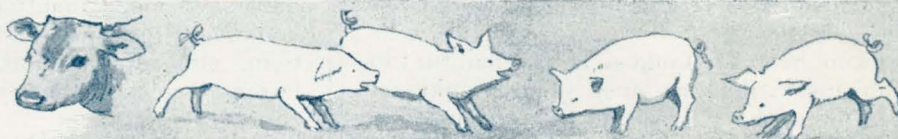
Keikailen kukko jo nostavi jalkaa,
Rykäsee sekä „kukkokiekuuta“ alkaa.
Ja aurinko myöskin jo naamansa näyttää,
Kesä-aamun kullalla paikat täyttää.

Kanaparvikin — viel' unenpöpperössänsä —
Silitellen nokkivi höyheniänsä.
„Luk-luk“ kana-eukot touhuten haastaa,
„Piip-piip“ ujostellen poikaset vastaa.

Jo kyyhkytkin pesälakkaa kiertää,
„Kyy-kyy“ kujertain ilovirsiä viertää.
Ja possut ne myöskin konsertin laatii,
„Noh-noh“ sanoen ne jo suurusta vaatii.

Jo mylvivi karja „am-muu am-muuta“,
Ja „mie-het“ pukki se toisille huutaa,
Ja pässe se „päätään“ taas valittaapi.
Möläkystä ken siitä nyt selvän saapi!

Jo Pollekin hirnuu „iihaha-haataan“,
Kysyen Läsitammalta: „vieläkö maataan?“
„Hau“ haukkuvi suur'talon ylväs Vahti,
Julistain ett' „täälläpäin mulla on mahti!“

Mut pilvissä kiurusen laulu se soipi,
Näin suomeksi kääntää sen sanat voipi:
„Kesä-aamun hetki on kullan kallis!
Ken tuhmuri nyt unen voittaa sallis!“

Työ kutsuvi kansaa suurta ja pientä.
Jo Annakin väen kera niitylle rientää,
On hiukset jo kammattu, naama se loistaa.
Vesi kylmä se kyll' unen ripseet poistaa!

Mut Laiska-Jaakko se kylkeä kääntää,
Vähän viel' edes unta koittavi vääntää,
Ja kiiskottelee kun ei saa unta!
— Sitä nauravi nyt koko luomakunta.

MATTI HELENIUS

TÄYSI-IKÄISILLE KODEISSA.

Pakanalähetysten vaikutus hengelliseen elämään kotimaassa.

Pakanalähetys on kirkon ensimmäisiä tehtäviä. Eikä se ole siinä vaan päätehtäviä. Sen voimana on Herran suuri lähetyskäsky: menkäätkä kaikkeen maailmaan j. n. e. Perustuslakimme ovat kyllä paperilla lakikirjasia, mutta mikä yhteiskunnallinen ja valtiollinen voima ne ovatkaan kansallisessa elämässämme. Jumalan sana on suureksi onneksi kirjoitettu Pyhään Raamattuun, mutta itse elämässä on joka sana suuri voima. Lähetyskäskyllä on maailman voittava voima. Suuren voiman panee se yksityinen, se kansa ja kirkko liikkeelle, joka tämän käskyn kuulijasta tulee sen tekijäksi. Tämä voima vaikuttaa sekä ulos- että sisäänpäin, ulos pakanamaailmaan, sisäänpäin itse lähetystä harjoittavaan yksityiseen henkilöön, kansaan ja kirkkoon.

Nyt tulee puhe pakanalähetysten vaikutuksesta hengelliseen elämään kotimaassa eli sen vaikutuksesta takaisin lähetysten harjoittajiin.

Vanha roomalainen sananlasku sanoo: Kaikki tiet johtavat Roomaan. Kaikki Jumalan sanan kohdat johtavat Jeesuksen Kristuksen tykö. Monta, monta kastettua kristikunnassa on lähetyskäsky johtanut Kristuksen luo. Monelle on lähetys ollut lähin aihe kääntymiseen. Monet ovat saaneet ja saavat lähetysasian kautta ensimmäiset herätyksensä nousemaan synnin unesta. Lähetyskäsky ei näet sano näin: istu sinä rauhassa kotona ja osta itsesi muutamalla pennillä welvollisuudesta mennä pakanamaailmaan, ei, vaan se sanoo: menkää, tehkää, opettakaa, kastakaa! Se esiintyy suuremmalla vaatimuksella kuin tavallisesti myönnettään. Ei se waadi eikä pyydä ensi sijassa meidän rahojamme ja tawaroitamme, vaan sydämemme, kalleinta mitä meillä on. Anna itsesi kokonaan Herralle, uhraa sielusi, ruumiisi ja kaikki mitä sinulla on Herralle! Semmoinen meneminen on tässä kysymyksessä ja semmoinen sana ei anna meidän painautua takaisin suruttomuuteen nukkumaan, vaan se panee omalletunnolle kysymyksiä, joita ei hewillä poisteta. Tällä tawoin on pakanalähetys ollut ja on herättävää laatua.

Se on ollut uskon johdattavaa laatua. Saarnojensa, puheittensa, kertomustensa ja kirjastensa kautta on pakanalähetys awannut näkemään ristinpuheen uudistavaa ja voittavaa voimaa. Näin syntynyt on usko eli luottamus Jumalan sanaan ja häneen, joka sanoi: minä voitin maailman (Joh. 16: 33). Monelle on pakanalähetysten kautta kristillisen uskon, rakkauden, toiwon eli koko kristillisyyden sisällinen laatu selwinnyt. Näin on tästä suuresta kaikkivallan sanasta tultu uskoon eli Herran Jeesuksen luo. Pakanalähetys

on siis ollut monelle herätykseksi ja lähinnä aiheena uskoon tulemiselle. Pakanalähetys on ollut monelle kääntymiseksi Jumalan tykö.

Mutta pakanalähetys on myöskin jo uskoon tulleille kristityille suureksi siunaukseksi. Ihmeellisesti se elvyttää ja wawhistaa uskoa, rakkautta ja toiwoa.

Ei näyttänyt juuri mitään lähetystyö silloin kuin Herra itse osoitti apostoleilleen tien Jerusalemissa Samariaan ja sitte maailman ääriin wakuuttamalla että tämä hänen waltakuntansa ewankeliumi on saarnattava kaikessa maailmassa, kaikille kansoille todistukseksi. Ihmeellisellä uskon rohkeudella he kuitenkin lähtiwät koko maailmaa walloittamaan Herralle sanan ja sakramenttien kautta. Kun tätä apostolein woittoa tutkii, saa todella ihmeellistä uskon wawhistusta ja kehoitusta. Ja niin on Herra sittemminkin wienyt ewankeliuminsa heikkoin palvelijainsa kautta ihmeellisillä teillä maasta maahan, niin että nyt on kyllä syytä sanoa: heidän äänensä on lähtenyt kaikkeen maailmaan ja heidän sanansa maailman ääriin (Room. 10: 18). Kun lähetyshistoriasta ja lähetyskertomuksista katselee tätä Jumalan waltakunnan woittoa kaikkina aikoina ja erityisesti meidän vuosisatanamme, niin täytyy ihmetellä, uskon täytyy wawhistua. Kun katselee ja näkee, että sielläkin missä ei toiwoa ollut, kuitenkin kohosi ristin merkki ja sana sielujen autuudeksi, niin hämmästyy ja täytyy tunnustaa: usko on se woitto, joka maailman woiitti. Se on woiittanut suurimmat luonnon esteet, kesityttänyt willipedit ja wihaset käärmeet myrkyttömiksi tehnyt, se on sairaita parantanut, alastomia waattetanut ja hengenwaaralliset olosuhteet kestänyt. Se on kestänyt monen monet wainot ja ahdistukset, mitkä sitä ovat kohdanneet koti- ja pakanamaisissa. Siwistyksen teräwimmillä aseilla on sitä koetettu sortaa, mahtawat kuninkaat ovat nousseet sitä tyhjäksi tekemään, ja siellä missä tappio näytti suurimmalta, siellä nähtiinkin pian että tappio kääntyi suurimmaksi witoiksi. Marttyyrein veri on kristinuskon kylwö. Ja missä taas Herra antoi armoaan ja kansa kuuliaisuuteen taipui, siellä raakalaiskansasta tuli muutamissa kymmenissä wuosissa siwistynyt, järjestetty ja ommellinen kansa. Sandwich-saarien esimerkki todistaa tämän. Kun nyt tätä uskon maailman woiittavaa voimaa näkee, niin kyllä siitä omakin heikko usko wawhistuu.

Mutta lähetystyö wawhistaa myös kristillistä rakkautta. Tämän kautta on wihaa herättävät erotukset yksityisten ja kansojen kesken tasoittuneet. Zinzendorff sanoi: Minun pitäjäni on koko maailma. Se osoittaa kuinka rakkaus pakanakansojakin kohtaan on lähetystyön kautta wawhistunut. Neekerikin tunnus-

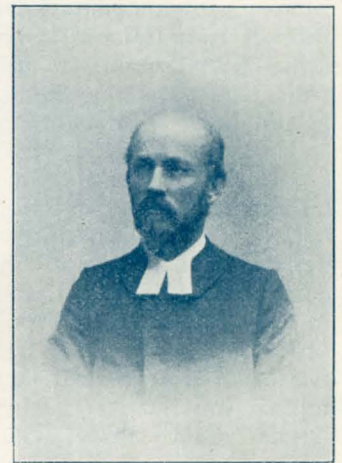
tetaan jo ihmiseksi ja monet juutalaisia vastaan käydyt sodat ja wainot owat loppuneet. Pakanalähetystyksen kautta on tämä yleinen rakkaus koko ihmiskuntaa kohtaan suuresa määräsä wahvistunut. Ennen tuntemattomat kansat owat tuotu pakanalähetystyksen kautta kristillisten kansain yhteyteen. Mutta erittäinkin n. k. weljellistä rakkautta on pakanalähetys suuresa määräsä edistänyt. Lähetystyksen kautta owat kristityt oppineet tuntemaan ja kunnioittamaan toisiaan. Lähetysseurat owat liittäneet kristityitä lähemmäs toisiaan. Niinpä on moni lähetysseuran kautta tai muun yhteisen työn kautta lähetystyksen hywäksi saanut ja löytänyt ystäviä koko iäksseen. Pakanalähetystyksen on yhdistänyt kristityt kotimaassa yhteistyöhön ja tutustuttanut heitä toisiinsa. Mutta samoin kuin esim. ompeluseurat yhdistävät kristityitä samassa paikkakunnassa yhteiseen työhön, samoin lähetysseurat koko maata. Mutta ei siinä kyllä. Lähetystyksen kautta on opittu tuntemaan ja rakastamaan toisin ajattelevia kristityitä. Yhdistävää laatua on lähetystyksen tässäkin kohti ollut. Niinpä otti jo Kontoolaisen lähetystyksen, hartauskirjallisuuden seuran ja Brittiläisen ja ulkomaan piiliseuran perustamiseen osaa miehiä monesta eri tunnustuksesta. Lähetystyksen kautta on kristityt eri maisia tuotu lähemmäs toisiaan. Pidetään suuria kansainvälisiä lähetyskokouksia. Tällaisia kokouksia on ollut n. k. Bremeniläiset konferenssit, joihin Euroopan mannermaan ewankeeliset lähetysmiehet ja harrastajat joka 4:s vuosi kokoontuvat. Tällaisia on n. k. yleiset maailman lähetyskonferenssit, joista Kontoolainen, joka pidettiin w. 1888, oli mitä suurimmasta merkityksestä kristittyin yhdistämiseksi rakkaudessa. Tällaisia kokouksia on myös joka 4:s vuosi uudistumat Pohjoismaitten lutherilaisten yleiset lähetyskokoukset, joista viimeinen pidettiin Tukholmassa elokuussa w. 1897. Tässä kokouksessa sain minäkin olla läsnä, nähdä ja kokea mitä sydämmellistä rakkautta tällainen kokous, jos se on Herran hengessä johdettu, voi herättää.

Lähetystyksen on persoonallisten tuttawuuksien ja yhteisen työn kautta tutustuttanut kristillisiä kirkkoja ja yhdyskuntia samoin kuin yksittäisiä henkilöitäkin toinen toiseensa ja paljo wahvistanut rakkauden siteitä eriuskolaistenkin kesken. Yhdistävää laatua on Suomen lähetysseurain ollut. Suokoon Jumala että tämä lähetysseuramme edelleen saisi liittää kristityitä maassamme rakkauden elämään. Rakkaus on se siede joka täydellisimmän voi liittää ihmiset hywään sowingiin ja yhteiseen työhön. Rakkaus on täydellisyyden siede, ja tämä siede on paljo wahvistunut pakanalähetystyksen kautta kaikissa maisissa.

Tämän lisäksi on pakanalähetys ollut suuresa määräsä aiheena wahvistamaan kristillistä rakkautta uhrauksiin. Lähetysrakkaus on todellakin pukeutunut ihmeellisiin töihin kotimaassa. Se on opettanut ja harjoittanut kristityitä uhraawaisuuteen. Kun uhraukset pakanalähetystyksen hywäksi tämän vuosifadan alussa ewankeelisessa kristikunnassa nousivat rahoisfa lukien 700,000 Suomen markkaan, niin ne jo w. 1840 tekivät 7 miljoonaa ja tätä nykyä on summa jo kohonnut yli 70 miljoonan Suomen markkaa. Rakkaus voittoa näet ahneuden ja tekee iloisia antajia. Rahoja ei sen kautta ole maassa vähentynyt, waan enentynyt. Nyt jo uhraataan wammojen ja epäkohtien poistamiseksi, tautien ja kurjuuden lievitämiseksi kotimaankin sisällä suuria summia, eikä rahoja ole vähentynyt. Antakaa, niin teille annetaan, Jeesus sanoo Luuk. 6: 38.

Turhaa on myös sanoa, että pakanalähetystyksen kautta wiedään paljo wimonia pois kirkosta. Päinwastoin on sen kautta saatu satakertaisesti jälleen. Joka ei tätä jaksaa nähdä, hän vielä kysyy Pietarin tawoin: katso, me luowuimme kaikista ja seuraamme sinua, mitä siis meidän siitä on? Mutta Jeesus lupaa satakertaisesti antaa takaisin meille sen minkä me täällä ehkä annoimme hänen nimensä tähden ja vielä iankaikkisen elämän, Math. 19: 27—30, Luuk. 18: 28 j. n. e. Tämä ei kuitenkaan ole sanottu niiden puolustukseksi, jotka palkan edestä työtä tekewät, waan niiden wastustamiseksi, jotka wäittävät että lähetystyksen kautta tehdyt uhraukset pakanaain hywäksi turhaan menewät. Rahalla ei rakkautta osteta, waan lähetystyksen kautta kasvaa rakkaus maassa ja seuraukset tästä owat äärettömän suuret.

Mutta jos nyt pakanalähetystyksellä on ollut ja on erittäinkin meidän päiwinämme näin suuri vaikutus kotimaan hengelliseen elämään, niin miksi nukkuisimme, miksi wäsyisimme, ei, waan täyteen työhön! Ryhtykäämme siis pontewaan työhön lähetystyksen hywäksi työhön, joka aina tuottaa siunausta ja jota ei kenkään koskaan kadu. Jumala siunatkoon pakanalähetystä kaikkialla maailmassa.

Joo. Mustakallio.

PELLERVO.

Petteri toivein käy maamies lähenevää talvikautta kohti. Hallat ja tulvat tekivät tyhjiksi hänen vaivansa ja työnsä: eivät riitä kesäisten ponnistusten hedelmät turvaamaan perheen toimeentuloa ensi satoon asti. Vieraan avusta on elettävä tai erottava kotoa työn etsintään.

Eikö olisi maamiehellä ollut keinoja katon ehkäisemiseksi tai sen surkeiden seurausten lieventämiseksi?

On se aika ollut muillakin, meitä edistyneemmällä kansoilla, jolloin kato kävi vieraana ja nälkäkuolemakin asui kansan keskellä. Mutta siellä maanviljelijät owat ottaneet kokemukset koetuksen ajoilta opikseen, owat totuttaneet itsensä hyvän vuoden sattussa ajattelemaan tulevaa huonoa. He owat turvanneet taloutensa niin, etteivät vuotiset häiriöt sitä kokonaan kumoo.

Mutta valitettavasti ei Suomen maamies hyötyisinäkään vuosina voi kerskata huolettomasta elannosta; useat etenkin pikkuviljelijämme silloinkin saawat uhrata kaiken aikansa ja voimansa jokapäiväisen toimeentulonsa eteen; maatilkkutuottaa juuri sen verran, että perhe elää päivästä päivään, vuodesta vuoteen; mutta tulevaisuus jää ajatustenkin ulkopuolelle.

Voidakseen turvallisesti kestää vuodentulojen oikkuja olisi maamiehemme hyvinäkin vuosina järjestettävä taloutensa tuottavammaksi. Hänen täytyisi asettaa asiansa niin, että viljelyskustannukset vähenisivät, että maataloustuotteet tuottaisivat maamiehen vaivaa ja työtä vastaavia tuloja, että hänellä olisi tilaisuutta tarpeen tullen hyvillä ehdoilla hankkia lainoja parannuksiin ja hyötyä tuottaviin uutuuksiin talouksessaan, ja että hän lopuksi voisi itse maasta ottamastaan raaoista tuotteista valmistaa rahaa tuottavia kauppatavaroita. Maamiehen täytyisi siis itse ruveta kauppiaksi ja tehtailijaksi.

Pellervon puheenjoht. tohtori GEBHARD.

Mutta jos vähävaraiset toimivat kukin erikseen, kukin itsekseen, niin he ovat avuttomia, perin heikkoja. Sen vuoksi ovat ulkomaalaiset pikkuviljelijät päättäneet *liittyä yhteen*, yhteisesti auttamaan itseään ja toisiaan. He ovat ajatelleet että kun suuri joukko vähävaraisia rupeaa yhteistoimintaan, niin heistä tulee suuri voima, mahtava liitto. Muutamissa maissa liittyvät pikkuviljelijät maamiesseuroiksi, jotka välittävät kaikkien jäsentensä ostot. Toisissa maissa erilaiset myyntiosuuskunnat, joiden omistajina on joukko pikkuviljelijöitä, myyvät yhdessä kaikki tuotteensa edullisiin kauppapaikkoihin, usein

suoraan ulkomaillekin. Paikoin yhtyvät maamiehet kyläkunnittain perustamaan lainarahastoja; pohjavarat he koostuvat pienillä kunkausittain suoritettavilla jäsenmaksuilla, ja lisäävät käyttövaroja yhteisillä, kaikkien jäsenten yhteisellä takuulla otetuilla lainoilla. Osuusmeijerit, osuusleipomot, osuusmyllyt ja monet muut laitokset ulkomailta ovat pikkuviljelijäin yksinomaista, monen yhdenvertaisen yhteistä omaisuutta. — Monta muutakin muotoa on yhteistoiminta jo itselleen omissaan.

Viime keväänä perustettiin Helsingissä seura,

„PELLERVO“,

joka otti ajaakseen yhteistoiminnan aatetta meidän maassamme. Pellervo tahtoo tehdä kaiken voitavansa ollakseen maamiesten apuna ja neuvonantajana yhteistoiminnan aikaansaamiseksi yli koko Suomen.

Toteututtaakseen tehtävänsä on Pellervon ensimmäisenä tarkoituksena saada aikaan vähintään yksi *maamiesseura joka kuntaan*.

Yhteistoiminta aatteen paikallisena keskuksena tulee maamiesseurain ensi tehtäväksi välittää jäsentensä *maanviljelystarve-yhteisöt*. Sitä varten ne jakautuvat kyläkunnittain tai kansakoulupiirittain toimiviin piireihin, joissa kussakin erityinen piiriesimies kokoo alueensa sopivat tilaukset ja toimittaa ne maamiesseuran oston välittäjälle. Saatuaan kaikkien piirien kaikki tilaukset voi tämä esiintyä mahtavana ostajana suoraan tehtaasta tai tukkukauppialta, vaatien hyviä tavaroita ja huokeita hintoja. Hyvän tavaran tarjominen tavallista alemmilla hinnoilla on se etu, jolla maamiesseura koettaa jäsenikseen liittää joka ainoan maamiehen koko kunnassa, olipa hän sitte oman pienen maansa omistaja tai vieraan maan vuokraaja. —

Yhteismyynni on myös maamiesseuran tehtäviä. — Meilläkin tulevat yhä tavallisemmiksi niin sanotut hankinturakat. Joku sotaväenosasto, sairashuone, valtionrautatiet tai muut suuret laitokset tarjoavat tarvitsemansa olki-, heinä-, halko-, tai maitomäärän maanviljelijäin hankittavaksi. Yksityisille pikkuviljelijöille ovat nämä hinnoiltaan edulliset tarjoukset mahdollomat täyttää, niissä kun vaaditaan suuria määriä kutakin tuotetta. Mutta maamiesseura voi hyvin tuollaisen urakan ottama täyttääkseen kaikkien tai useiden jäsentensä puolesta. Jokainen yksityinen saa nauttia silloin kaikki ne edut, joita urakasta on, saa hyviä hintoja ja varmoja ostajia, saattaa ostaa kokonaisia rautatievaunuja tai suuria venheitä niitä kulettamaan, joten rahti tulee paljo helpommaksi, kuin jos joka talosta täytyisi hevonen panna liikkeelle ja talon mies sitä ajamaan. — Suoranaisen yhteismyynnin esineiksi sopivat meidän oloissamme erinomaisesti kananmunat, maito, marjat, puutarhatuotteet ja muut pienemmät maataloustavarat. Piiriesimiesten kautta suurissa määrin myytyinä saa niillä kaupunkipaikoista, jonne yksityisen ei edes kannata lähteä pieniä määriään kaupalle viemään, hyviä, usein kaksinkertaisia hintoja.

Nyt kun monin paikoin maamies saa työvälleen maksaa tavattomia palkkoja, on hänen ehdottomasti ryhdyt-

tävä enempi *koneita* käyttämään. Useat koneet ovat kuitenkin yksityiselle liian kalliita ostaa ja kunnossa pitää. Maamiesseura voi tässäkin suhteessa jäsenilleen tarjota uskottomia etuja. Se hankkii yhteisiä niitto-, puima-, meijeri- y. m. koneita, vuokraa ilmaiseksi tai vähästä maksusta ne jäsentensä käytettäväksi.

Enempi kuin tällaisella suoranaisen yhteistoiminnan välittämällä voisivat maamiesseurat edistää maalaisten taloudellista vaurastumista kasvattamalla heitä varsinaiseen osuustoimintaan, osuuskuntien perustamiseen. Varsinaiset osuusmeijerit, kuorima-asetat, osuuslainarahastot, sonniiyhdistykset, karjanjalostus-seurat, ovat ne yhteistoiminnan muodot, joihin meilläkin on lopullisesti pyrittävä. Vasta kun ne kaikki ovat pikkuviljelijäin omia, kun jokaisessa kunnassamme löytyy jokainen niistä ja vasta silloin kun ei löydy yhtään pikkuviljelijää jolla ei olisi osaa niissä, saattaa sanoa, että yhteistoiminta aate on meillä perille saatettu.

Paljo aikaa ja paljo työtä vaatii kaiken tämän toteuttaminen. Työtä helpottaa kuitenkin suuressa määrässä se, että erityinen laitos, tuo jo mainittu Pellervo on sitä varten syntynyt, — jos nimittäin maalaiset itse ottavat siihen luottaakseen ja sen puoleen kääntyäkseen.

Pellervolla on Helsingissä *toimisto*, joka antaa neuvoja pyydettyinä — ja toivoo niitä pyydettyinä — kokoo tietoja ja esimerkkejä yhteistoiminnasta eri osista maata levittääkseen niitä sitte toisiin maan kulmiin. Pellervolla on *matkustavia neuvoja*, jotka auttavat maalaisia maamiesseuroja, osuusmeijereitä ja muita yhteistoiminta yrityksiä perustettaessa, antavat käytännöllisiä ohjeita yhteisostoa ja yhteismyyntiä järjestettäessä, opettavat yhteistoimintaa, pitävät luentoja j. n. e. Pellervo aikoo julaista *oman* kunkausittain ilmestyvän *lehden*, jonka se toivoo kunkin maalaisen omistavan ja tuntevan omaksi lehdekseen. Siihen kirjoittavat maamiehet, torpparit, agronomit, opettajat ja kaikenlaiset muut maalaiset ja niiden ystävät kirjoituksia kaikista maaelämästä koskevista asioista. Se ottaa kernaasti vastaan kirjeitä, kysymyksiä, tietoja kelta maalaiselta hyvänsä. — Pellervo aikoo vielä pyydettyinä lähettää mallisääntöjä ja ohjeita maamiesseuroja, sonniiyhdistyksiä, osuusmeijereitä ja muita maalaisten yrityksiä varten.

Pellervon hartain toivomus on että maamiehet sen kanssa yksissä neuvoin ryhtyisivät parantamaan omaa tilaansa, rupeaisivat kokoomaan niitä yhteisiä pääomia, joiden puutteessa kunkin yksityisen toimeentulo tähän saakka on ollut niin raskasta. Kun kukin oppii luottamaan naapuriinsa, on ryhtynyt hänen kanssaan yhdessä korjaamaan niitä vaikeuksia mitä heillä on yhteisiä, saa hän pian nähdä, mikä siunaus tuosta yhteistoiminnasta hänen omilla oloissaan tuntuu.

Kun maamies saa yhteistoiminnan tuottamat säästöt, kun hän niillä parantaa ja laajentaa viljelyksiään, kun hän niillä parantaa karjaansa, voi hän muuttaman vuoden kuluessa vähemmällä pelvolla odottaa hallaöitä; hyvästi ojitettuun peltoon ne eivät helposti pysty, ja jos pystyisivätkin on viljaa jo ennestään aitassa säästöissä tai toi karja rahojia, millä selvittää ensi satoon asti.

Mutta tämä yhteistoimintalaitos ei auta maamiestä ainoastaan paremmalle leivälle; se tekee hänestä samalla myös paremman ihmisenkin.

Nykyisessä kaupanteossa tavallisesti yksi rikastuu ja toiset köyhtyvät. Sen kautta syntyy kateutta ja katkeraa mieltä ja epäluuloa, se saapi usein naapurin petkuttamaan naapuria. Mutta yhteisostosta ja yhteismyynnistä kaikki hyötyvät rinnakkain. Siitä syntyy luottamusta naapurien kesken, lähimmäisen rakkautta, veljellisyttä, rehellisyttä. Senpä vuoksi onkin muuan pappi Saksanmaalla, joka on ollut kuntansa osuustoimintaseuran esimiehenä useampia vuosia, voinut siitä sanoa:

„Seuramme on enemmän edistänyt siveellisyyttä seurakunnassani, kuin kaikki minun saarnani yhteensä“.

Siis, Suomen maamiehet, kaikki

„Viljelyksen yhteistyöhön Rientäkäämme yhteisvoimin“.

Se on Pellervon joulutervehdys.

VÄINÖ AXELSON.

Tuomen alla.

Mun tuomeni tuoksui valkea,
Minä lehtoa lauluin kuljin.
Joka kivellä karkelin iloa,
Joka koivun sylihin suljin.

Mun tuomeni kukkansa karisti
Veden vierille, virtaa pitkin.
Minä astuin ahoja ääneti
Ja tuomelle tultua itkin.

Oi onneni suuri ja suloisa,
Pari tuoksuit tyyntä yötä,
Oi onneni viaton, valkea
Sa varisit virran myötä!

AINO SUONIO.

„Joka pahaa noudattaa, hänelle pahoin tapahtuu. Joka hulluin kumpuni on, hän tulee vahinkoon.“ Sananl. 11: 27; 13: 20.

„Hänen puheensa alku on tyhmyys, ja sen loppu on vahingollinen hulluus.“ Saarn. 10: 13.

„Kuinka nuorukainen tiensä puhdistaisi? koska hän itsensä käyttää sinun sanas jälkeen. Minä etsin sinua kaikesta sydämeistäni: älä salli minun eksyä sinun käskyistäsi.“ Ps. 119: 9, 10.

„Joiden ymmärrys pimitetty on ja ovat vieraantuneet siitä elämästä, joka Jumalasta on, tyhmyyden kautta, kuin heissä on, ja heidän sydämensä kovuuden kautta.“ Ef. 4: 18.

„Ja pyytäkää olla levolliset ja ottakaat vaari omista askareistanne, tehden työtä käsillänne, niinkuin me käskeneet olemme. Että te itsenne kunniallisesti ulkonaisen kohtaan käytäisitte, ettette mitään tarvitsisi.“ 1 Thess. 4: 11, 12.

„Kussa on kipu? kussa murhe? kussa tora? kussa valitus? kenellä haavat ilman syytä? kenellä punaiset silmät? Siinä, kussa viinan tykönä viivytään ja tullaan tyhjentämään, mitä sisälle pantu on.“ Sananl. 23: 29, 30.

„Autuas on jokainen kuin Hermaa pelkää. Sinun emäntäs on niinkuin hedelmällinen viinapuu sinun huonees loukkaita ympäri, sinun lapses niinkuin öljypuun vesat, sinun pöytäsi ympärillä.“ Ps. 128: 1, 3.

„Minä ymmärsin heidän (jumalattomain) loppunsa. Tosin sinä asetit heitä liukkaalle, ja syöksit heitä pohjaan. Kuinka he niin pian hukuvat: he hukuvat ja saavat kauhian lopun.“ Ps. 73: 17, 18, 19.

„Herra tietää hurskasten päivät, ja heidän perimänsä pysyy iankaikkisesta. Minä olin nuori ja vanhennuin, ja en ikänä nähnyt vanhurskasta hyljättyksi, enkä hänen siemensä kerjäävän leipää.“ Ps. 37: 18, 25.

MAILA TALVIO.

Kaisan kaijattu.

Kaisa oli viime vuosina käynyt huonon näköiseksi. Hänelle oli tullut miltei taudiksi aina seisoa ikkunassa katsomassa ohikulkevia. Ja siitä kulki paljon väkeä, sillä talo oli tienristeikossa, valtateiden varrella. Ei häneltä enään tullut paljon mitään tehdyksi, olisipa sattunut pahaluontoista isäntäväkeä, niin ei olisi saanut rauhassa mielitekojaan tyydyttää. Olipa hän missä työssä tahansa, niin aina huomasi, kun vaan rattaat vierivät ohitse tai jossakin ajettiin kulkusilla, jopa erotti jalkamiehenkin askeleet maantiellä. Ja paikalla piti rientää ikkunaan tai ovelle.

— Kyllä se siitä vielä vallan sekaantuu, sanoivat ihmiset.

Toiset häntä säälivät, toiset tekivät pilkkaa, muutamat harvat koettivat lohduttaa.

— Älä sure, Kaisa, sanoivat he, — poikasi kuuluu olevan rikas mies. Meidän naapurimme tuttava oli Helsingissä käydessään nähnyt hänet yksissä juhlissa, ja niin komeissa vaatteissa oli ollut ja niin ylpeä, ettei ensinkään ollut tuntevinaanakaan.

Tällaista puhetta kuullessa tuli eukon väsyneeseen ruumiiseen eloa, hän näytti äkkiä nuortuvan vuosikautia. Kalle elää, Kalle on rikas, Kalle käy komeissa vaatteissa! Mutta miksei hän tunne tuttaviaan, miksei äidilleen lähetä minkäänlaista tietoa?

Ja avuton, toivoton ilme laskeutui taas hänen kasvoilleen, jotka eivät olleet vanhentuneet iästä, vaan surusta. Hän kävi entistä levottomammaksi. Hänen täytyi, vaikka mikä olisi, saada tavata tuo mies, joka oli hänen poikansa nähnyt. Ja hän läksi hänen luokseen, pelkäämättä pitkää matkaa, mutta mies ei tietänyt Kallesta mitään, oli vain nähnyt sellaisen hattupäisen naisen seurassa, jolla oli tukka pörröllään ja punasia kukkia tukan ja hatun välissä.

— Ennenkuin Kaisa tietääkään, nauroivat nuoret miehet, — niin tulee sieltä kotiin että helähtää ja „tuo miniän mammalleen“ . . .!

Kaisa ei närkästynyt, sillä hän tuskin kuuli heidän puhettaan. Olihan hän sitä paitsi siihen niin tottunut . . . Vai oli Kalle nyt Helsingissä, mitäs jos meni sinne etsimään . . .

— Helsinki on suuri! puhuivat tytöt, — siellä on monta Kallea, kyllä se yksi sieltä on löytämättä.

Kaisa palasi kotiin hyvin alakuluisena. Poika oli ollut poissa viisi vuotta, nuori, verevä, ainoa poika! Alussa oli kirjoittanut, oli lähettänyt rahaa, mutta kolmeen vuoteen ei ollut antanut itseltään mitään tietoa. Milloin oli kerrottu hänen olleen tukkitöissä Pohjanmaalla, milloin kauppiana Tampereella, milloin olutkuskina Heinolassa . . . Ehkä ne tiedot olivat ihmisten valheita, ehkei enään elänytäkään. Hänen teki miltei mielensä uskoa että Kalle oli kuollut, kyllä se yksi sieltä on löytämättä. Kalle oli kuollut, hänen korea, punaposkinen poikansa, joka nauroi niinkuin nuori hevonen hirnui! Mutta toiselta puolen olisi kaikesta sydämmestään suonut elävän. Totta kai hän sentään *kerran* palaisi äitiä katsomaan ja toisi silloin juhlan tullessaan.

Hän kuulosteli joka lauantai, keitä kyläläisiä lähtisi kirkkoon ja pyysi heitä käymään postissa

katsomassa olisiko ehkä kirjettä . . . Ja hän toivoi jokaiselta kulkijalta, jonka kuuli ohi ajavan, saavansa joitakin tietoja. Eivät ne koskaan mitään tietäneet, ohi ajoivat tavallisesti.

Eräänä päivänä seisautui navetan takana olevalle kaivolle mies kirkonkylästä, Kaisan lapsuudentuttava. Nähdessään eukon porstuan kynnyksellä, nosti hän lakkiaan ja rupesti puhuttelemaan. Hevosta juottaessaan kyseli kuulumisia ja päivitteli ilmojen kylmyyttä.

— No, sanoi hän lopuksi, — tahtooko Kaisa lähettää Kallelle terveisiä, minä lähdän nousevalta viikolla Helsinkiin.

Kaisan poskille nousi punaa, toivonsekainen hymy valaisi hänen kasvonsa ja kiireesti alkoi hän astua kaivoa kohti.

— Jos olisitte niin hyvä, puhui hän äänellä, joka värisi, — ja veisitte minulta terveisiä ja pyytäisitte että kirjoittaisi . . . En minä rahaa tahdo, en minä sillä . . . hyvä on isäntä ja emäntä, mutta että mä saisin vähän kuulla hänestä itsestään, onko terveenä ja voiko hyvin . . .

Kaisan silmät loistavat, kunnes kyynelleet alkaivat vierä äläs poskia.

Mies kirkonkylästä lupaa viedä terveiset perille ja lähtee.

Kaisa käy senjälkeen levollisemmaksi, sillä hän luottaa siihen että nyt hän vihdoin saa Kallesta varmat tiedot.

— Kaisa, Kaisa, kiusottelevat lapset, — jo jyrisevät maantiellä linjaalirattaat. Pian, pian ikkunaan! Sieltä tulee vaunut ja samettityynyllä istuu Kaisan Kalle kuin kuningas . . .

Mutta Kaisa polkee levollisesti rukkia eikä liikahta paikalta. Emäntä toruu lapsia, jotka eivät anna Kaisan olla rauhassa, mutta Kaisa itse ei ole laisinkaan pahoillaan. Saahan hän pian tietää, miten Kallen on. Se on ollut niin vaikeaa kun yksi on puhunut yhtä, toinen toista, ihan siinä on pää tahtonut sekaisin mennä ja sydän ollut kuin haavana, josta aina tippuu verta. Pidä, hyvä Jumala, pidä rakas Jeesus vielä terveenä niin kauvan että saa nähdä Kallen tuosta ovesta astuvan sisään, että saa hänen tuliaisikseen kahvipannun nostaa hiilokseen!

Hänen elämässään oli ennen muutakin, mutta viime vuosina ovat ne unohtuneet, niinkuin maiseimat peittyvät sumuun. Kalle vain on jäänyt ja hän täyttää kaikki, missä ennen oli muuta. Kalle on korea poika, viisas ja hyvä. Hän ei juo niinkuin isävainaja, hän ei käy repaleissa kuin isä, hän ei lyö vaimoan kuten isä . . . Hyvä Jumala, varjele Kallea kaikesta pahasta.

Kaisa painaa kyyneliset kasvonsa kuontaloansa vastaan, jotteivät lapset huomaisi . . . Kunhan jo joutuisi kirkonkylän mies!

Kaisan ei tarvitse häntä turhaan odotella, sillä hän tulee lupaamaan päivänä. Hän on hyvä mies, hänen käy sääli vanhaa naista, jota elämä on niin kovin pidellyt.

— No tapasitteko? kysyy Kaisa toivo äänessä, puna poskilla, pelko silmissä.

— Tapasin, tapasin ja terveisiä lähetti.

— Vai lähetti!

Eukko nielee kyyneliään ja pidättelee iloaan, joka yrittää paisua tulvilleen kuin keväinen koski.

— Terveenä oli, jatkaa mies.

— Vai terveenä . . . No lupasiko tulla kotiin?

— Ei puhunut siitä mitään.

— Oliko rikkaana vaiko köyhänä?

— Ei työmies Helsingissä näihin aikoihin nälkää näe, vastaa mies hetkisen kuluttua, — eikä janoakaan.

Kaisan sydämmeen koskee . . . Hän on tietysti rikas eikä tarvitse äitiään. Jospa olisikin köyhä, niin ehkei häpeisi tunnustaa kantajakseen köyhää . . .

— Oliko koreissa vaatteissa?

Mies vaikenee, hän nähtävästi ei tahdo puhua, mutta urkkimalla urkkii Kaisa häneltä totuuden: repaleissa oli ja aivan juovuksissa, sunnuntai-iltana. Viikolla oli selvänä, mutta yhtä huonoissa vaatteissa.

— Niinkuin isäkin! pääsee Kaisalta pitkänä voivotuksena.

Kalle raukka! Häntä hävettää ehkä hänen köyhyytensä ja huonoutensa. Hän ei uskalla tulla äidin luo, hän ei ole uskaltanut kirjoittaa.

Mutta äitipä lähtee hänen luokseen, noutaa hänet kotiin, he ottavat torpan ja elävät siinä yhdessä. Isäntä on hyvä, hän kyllä auttaa . . .

Kaisa ei hiiskahda mitään tuumastaan, mutta se kypsyy hänelle selväksi päätökseksi ja kylmänä keväisenä iltana, kun muut luulevat hänen lähteneen saunaan nukkumaan, alkaa hän taivaltaa suurta tietä Helsinkiin päin. Kirkonkylän mieheltä on hän saanut tietää, että Kalle on rakennustöissä ja olkoonpa Helsinki miten suuri tahansa, niin hän hakee jokaiselta työmaalta, täytyyhän hänen lopulta löytää.

Matka on pitkä, mutta meneehän hän Kallea tervehtimään. Ilma on kylmä eikä kesää kuulu, vaikka juhannus on jo käsissä. Mutta kai hyvä Jumala luoduistaan murheen pitää. Ihmiset matkan varrella ovat ystävälliset, ottavat yöksi huoneisiinsa ja muuan herra lahjoittaa junarahatkin kuullessaan että hän menee poikaansa hakemaan. Mutta ei hän raaski niitä käyttä, antaapahan Kallelle tuliaisiksi . . .

Hänen kävellessään lämpiävät ilmat ja hänen silmiensä alla puhkeaa lehti puuhun ja kun hän saapuu Helsinkiin, niin on täysi kesä. Mutta hän ei ehdi seisahtua katselemaan koreita tavaroita ikkunoissa, jotka ovat suuremmat kuin heidän talonsa koko seinä, hän hakee rakennuksia, joita vasta muurataan. Niitä on paljon Helsingissä ja työmiehet nauravat hänelle, kun hän kertoo hakevansa poikaansa, Kallea, Kalle Juhananpoika Kivijärveä. Mutta hänen toivonsa ei hetkeksikään lannistu, sillä onhan hän nyt samassa kaupungissa kuin Kalle. Näitä samoja katuja on Kalle monasti astellut. Ainoa mikä häntä huolestuttaa, on, että hyvän herran rahat menevät ruokaan, ja Kalle niitä kyllä tarvitsisi . . .

Eräänä päivänä seisahtui hän suuren rakennuksen eteen, jota juuri muurattiin. Kadun varrella oli kauniita puita, jommoisia ei hän koskaan ennen ollut nähnyt, olivat kai ulkomaalaisia. Aitaan oli kirjoitettu jotakin „latinaksi“ ja mies, joka käveli portilla, tahtoi häätää hänet pois, mutta kuullessaan hänen asiansa, päästi sisään ja käski istumaan pytyn päälle, joka oli kumossa tiilien, savikaukaloiden ja työkalujen keskellä. Miehet olivat nyt kaikki syömässä, mutta senniminen mies, jota akka haki, oli kyllä siellä työssä.

Vai täältä hän hänet nyt löytää! Tiesihän hän, ettei koko maailmassa voisi olla niin suurta kaupunkia, ettei hän poikaansa löytäisi!

Kaisa siirsi pytyn porttihalvin alle, jossa oli varjoa ja istuutui. Hän oli niin onnellinen ja kiitollinen, että miltei olisi tahtonut ruveta virttä veisaamaan. Kovin häntä sentään väsytti. Jumalankiitos että oli tullut kesä, jalkineet kun olivat menneet aivan rikki . . . Porttihalvin alta näkyi sininen taivas ja muutama oksa niitä ulkomaalaisia puita. Aurinko poltti suloisesti kuin kotisaunassa haudottu vasta . . . Eukon silmät sulkeutuivat ja hän vaipui uneen.

Hän heräsi tuttuun nauruun, nauruun jota oli ikävöinyt vuosikausia ja joka oli kuin nuoren hevosen hirnunta. Hän karkasi ylös eikä ensin muistanut missä oli. Kun hän silmänsä nosti, näki hän telineillä porttihalvin päällä poikansa, Kallen. Hän olisi tahtonut huutaa hänen nimeänsä ja karata hänen kaulaansa, mutta hänen onnensa oli niin suuri, että tuntui siltä kuin rinta olisi ollut särky-mäisillään. Eikä hän liikahtanut paikalta.

— Saatana, kuuli hän tutun äänen puhuvan porttihalvin päältä, — se oli lysti joulunvietto, se meidän viimeisemme. Minä olin loppuviikolla nostanut seitsemättäkymmentä markkaa ja kun joulunpyhät olivat menneet, niin ei ollut jälellä kuin vähän kolmattäkymmentä. Saakeli sentään, kuinka sitä juotiin! Meillä oli viinaa ja neljänlaista viiniä ja viisi pulloa olutta miestä päälle . . . Ja korea kuusi, josta meni kahdeksan markkaa . . . Ja Olka oli mukana ja helkkaristi se tyttö osasikin juoda!

Taas kuului se nauru ja samassa toisen miehen ääni:

— Eipä se Olka paljonkaan juo. Pari norri-kuppia on tehnyt meillä käydessään.

— Niinkuin ei sitä siinä olisi naiselle, kun vielä lisäksi viinit ja oluet ottaa. Oli se sinä jouluaamuna niin että horjui, kun sänkyyn laskin . . .

Kaisa on vaipunut istumaan, pää muuria vastaan. Korvissa suhisee, sydän takoo kuin rautavasara, silmien edessä hyppielee kuin tulikieliä. Hänen jalkansa ovat niin raskaat ettei niitä ensinkään saa liikutetuksi, pitkin ruumista pistelee. Verestävinä tuijottavat hänen silmänsä ylöspäin mistä nauru kuuluu ja kun työmiehiä alkaa kokoontua hänen ympärilleen kysymään, kuka hän on ja mitä hän hakee, niin ei hän saa sanaa suustaan, hän tuijottaa vain sinne, missä näkee poikansa seisovan kuin liekkien keskellä.

— Mitä hittoa se sinne ylös katsoo? kysyy vihdoin joku miehistä.

— Se on hullu! sanoo toinen.

— Tai kipeä. Oletteko kipeä?

— Tuota Kalleahan se katselee. Tuleppa alas sieltä, että nähdään, sinuako se hakee ja tunnetko sinä häntä.

— Tulen, tulen, kunhan ehdin. Onko se edes korea tyttö joka siellä kuoloa tekee?

Hänen askeleensa tömivät telineillä, nainen näkee hänen likenevän verevänä, naurusuin, pulskempana kuin koskaan ennen. Hän unohtaa säryn ruumiissaan ja jalkainsa raskauden, hän nousee ja yrittää vastaan . . . Se on Kalle, hänen kaivattu, korea poikansa . . .! Hetkeksi vavahtaa väre nuorukaisen kasvoissa, hetkeksi seisahtuu hän, ikäänkuin ei voisi astua likemmä . . .

— Tunnetkos sinä Kalle tätä akkaa?

— Enkä tunne! Saatana, mitä te minua tänne vaivate, pois työstä . . . Kaikkia akkoja tässä nyt vielä!

— Se kuolee! huutavat miehet. — Menkääppä hakemaan poliisia!

Syksyllä passitettiin Kaisa kruununkyydillä kotipitäjäänsä. Kovasti häntä siellä oli etsitty ja jo kuolleeksi luultu. Jos oli ennen ollut päästään sekainen, niin aina pahempana palasi. Mutta ei hän enään ohikulkevia ikkunassa ja kynnyksellä vaatinut eikä poikaansa kysellyt. Väitti hänen kuolleen ja kertoi käyneensä Helsingissä hautajaisissa.

— Eipä ole kuollut, kiusottelivat ihmiset, — elää, ja samanlaista elämää kuin isäkin.

Mutta silloin tuli emäntä väliin, ja vakuutti, että Kaisa on oikeassa: kuolluthan se on!

MAILA TALVIO.

Etelä-Jyllannista.

Etelä-Jyllannissa kohtaa Pohjoismaiden kansa saksalaiset. Mutta niin kauas kuin historia ulottuu, on Etelä-Jyllanti ollut tanskalainen maa ja osa Tanskan valtakuntaa. Etelä-Jyllannissa on perustettu ensimmäinen pohjoismainen kirkko ja ensimmäinen kansanopisto. Täällä Pohjan etelärajalla ovat useat Tanskan ja Pohjoismaiden paraimmista miehistä syntyneet ja kasvaneet. — Mutta v. 1864 alotti Preussi Tanskaa vastaan sodan, ja epätoivoisen taistelun jälkeen ylivaltaa vastaan reväistiin Etelä-Jyllanti emämaastaan ja joutui preussiläisen yliherruuden alle.

Silloin kun tämä tapahtui, oli meitä tanskalaisia Etelä-Jyllannissa 200,000. Nyt on meitä vaan 160,000 enää, sillä me olemme eläneet hyvin epäsuotuisissa oloissa sodan jälkeen. Yli 55,000 veljistämme ja sisaristamme on maanpaossa. Useimmat heistä eivät voi käydä vanhassa kodissaan, ilman että santarmit rankaisevat heitä ja vievät heidät takaisin rajan yli. Monet vanhemmat ovat sentähden jääneet lapsettomiksi vanhoihin koteihinsa. Viime vuonna kuoli täällä vanha talonpoika yksinäisenä ja hylättynä. Hänellä oli kahdeksan tervettä poikaa, mutta ne olivat kaikki maanpaossa ja saivat luvan sitte vasta tulla kotiinsa, kun vanhus oli haudattava. Ja niin tulivat nämä kahdeksan veljestä ja kantoivat vanhan isänsä tämän viimeiseen leposijaan. Seuraavana päivänä preussiläiset taas karkoittivat heidät rajan yli.

Ennen nuorukaisemme matkustivat maasta välttääkseen pitkällistä ja kovaa preussiläistä sotapalvelusta. Mutta häitä opetti meille pian, että *maa ilman nuorisoa on sama kuin tulevaisuus ilman toivoa*. Ja nuoret miehet jäivät kotimaahan ja kantoivat taakkansa, ja nyt vahvistumme yhä vuosi vuodelta. Nuorukaisemme viedään sotapalvelukseen yli koko suuren Saksan maan Weichselvirrasta Rheinin rannoille saakka. Luullaan että he saksalaistuisivat enemmän, kun he näin hajoitetaan satoihin eri rykmenteihin ja riistetään heiltä kaikki yhteys emämaan kanssa. Mutta sotapalveluksensa suorittuaan he säännöllisesti palaavat koteihinsa, enemmän tanskalaisina mieleltään kuin ennen sotamiehen vaatteihin pukeutumistaan, ja antautuvat rohkeina taisteluun äidinkieltensä ja kansallisuutensa puolesta.

Vaikeissa oloissa elämme mitä kansallisuutemme tulee, mutta pahinta on kuitenkin lastemme opetus. Preussiläiset ovat saksalaistuttaneet kaikki kansakoulumme. Vanhat tanskalaiset opettajat ovat vähitellen saaneet siirtyä saksalaisten opettajain tieltä, jotka useimmiten eivät tunne äidinkieltämme. Kodeissa puhutaan vaan *tanskaa*, mutta kouluissa käy opetus vaan *saksankielellä*. On ankarasti kielletty opettajia puhumasta tanskaa lasten kanssa. Lapsia on kohdeltava kuin kuuromykkiä! Niiden leikkiessäkin tulee opettajain valvoa, etteivät he suinkaan vaihtaisi tanskalaista sanaa keskenään.

Koulua me emme voi välttää. Lastemme *täytyy* käydä näissä saksalaisissa kouluissa, ja tunnustetaan yleisesti, että niitten syvin tarkoitus kansallisuutemme sortamiseksi on »vieroittaa lasten sydämiä vanhemmista ja vanhempain lapsista».

Tämän sorron johdosta me olemme perustaneet suuren kouluyhdistyksen, jonka tarkoituksena on lähettää etelä-jyllantilaisia lapsia kouluihin Tanskaan, sittenkun ne ovat ripille päässeet. Viime vuonna

koetti Preussin virasto tehdä tämänkin toimialan mahdottomaksi riistämällä kasvattamisoikeuden niiltä vanhemmilta, jotka lähettivät täysikasvuisia lapsiaan Tanskaan, ja sen sijaan asettamalla lapsille saksalaisia holhojia. Mutta tällä kertaa onnistuimme kumminkin saamaan yleisen mielipiteen Saksassa nousemaan tätä virkamiesten mielivaltaisuutta vastaan. Saksalaisilla valtiopäivillä annettiin ankara lausunto tällaisesta menettelytavasta, ja pian sen jälkeen leimasi Preussin korkein oikeus sen luvattomaksi. Mutta monilla lapsilla ei ole onnea päästä Tanskaan ripille päästyään. Köyhäin on pakko täällä ryhtyä itse leipäänsä ansaitsemaan vieraisissa ihmisissä jo 10—12 vuoden iässä, ja tultuaan suuremmiksi auttaa vanhempiaan. Mutta häitä opettaa vanhemmat itse neuvomaan lapsiaan, niin että ne voivat antaa kotiin kirjeitten kautta tietoa siitä miten menestyvät vieraitten palveluksessa.

Eräänä iltana minä ajoin ankarassa lumimyrskyssä aukealla tasangolla. Ei yhtään ihmisasuntoa, ei puuta, ei pensaikkoa näkynyt, lyhyesti sanoen: ei suojaa minkäänlaista. Ajoimme ihan vastatuuleen, ja lumi pieksi tuimasti kasvojamme.

Kun olimme ajaneet tunnin aikaa, ilmestyi yhtäkkiä keskenkasvuinen poika reen viereen pyytäen: Enkö saa nousta kannuksille? — Hyppää päälle vaan, huusi ajaja seisahdumatta, ja poika nousi kannuksille. — Mihin sinä olet matkalla? minä sanoin. — Bestosliin, vastasi hän. — Oletko sieltä kotoisin? — En, minä olen Tostlundista, mutta minä palvelen siellä. — No sitte sinä tulet kai kotoa? — Niin tulen. Tänään on *minun* vapaa sunnuntai. — Kuinka vanha sinä olet? — Täyttänyt 14. — Sitte sinä et kai ole oppinut tanskaa koulussa? — En. Koulumestari on saksalainen. — No etkö sinä koskaan kirjoita isällesi ja äidillesi? — Kirjoitanpa välistä. — Sinun kai täytyy sitte kirjoittaa saksaksi? — Ei toki, sitä minä en osaa, eikä hekään osaisi sitä lukea. — Etkö sinä sitte ole oppinut saksaa koulussa? — Ky — yllä. Mutta en minä osaa sitä niin että kirjoita kotiin kirjoittaisin. — No mutta missä sinä sitte olet tanskaa oppinut kirjoittamaan? — Kotona tietysti. — Kotona? — Niin, äiti luki aina meidän kanssamme, kun hänellä oli aikaa, ja hän opetti meitä laulamaan tanskalaisia laulujakin. Isä oli joka päivä työssä, mutta iltasin, kun hän tuli kotiin, opetti hän meitä kirjoittamaan, sillä hän sanoi että meidän kumminkin tuli lähteä maailmalle ansaitsemaan leipämme, ja senvuoksi tuli meidän oppia kirjoittamaan kirjeitä, joita hän ja äiti ymmärtäisivät. — Sanoiko hän muutakin? — Kyllä. Hän sanoi että koulumestari valhettelee väittäessään ettei meidän kieleemme kelpaa, vaikka tanskan kieli on paljon parempi kuin saksan ja sitä on aina puhuttu meillä ja sen me tahdomme aina säilyttää.

Näin on laita useissa muissakin kodeissa. Kun viime vuonna julistimme palkinnoita paraimmista tanskalaisista käsialoista, erityisesti Etelä-Jyllannin lapsille, lähetettiin meille yli 3,000 tanskalaista käsialaa, ja kaikkiaan on vaan noin 30,000 koulupakkoa nauttivaa lasta Etelä-Jyllannissa.

Olemme siis oppineet ymmärtämään, että »vaikka kansa joutuukin sorron alle, on sillä kumminkin vankilansa avaimet hallussaan, niinkauan kun se pitää kiinni äidinkielestään».

Juovutusjuomat työmiehen vihollinen?

Kun on kysymys pääomista ja kapitaaleista, arvelvat useimmat, että on kysymys ainoastaan rahoilla täytetystä kukkarosta, ikäänkuin raha todellakin olisi ihmisen kallein tavara ja aineellisista tavaroista rikas ainoa todellinen pääoman omistaja.

Harva ajattelee, että Jumala jo syntessä antaa niin rikkaalle kuin köyhällekin lahjaksi pääoman, jonka avulla hän voi kaikki muun saavuttaa, nimittäin ruumiin ja sielun terveyden ynnä kyyn tehdä työtä ja käyttää hyväkseen luonnon voimia ja aarteita.

Kaikista kallisarvoisin omaisuus eli pääoma, minkä ihminen voi omistaa, onkin Jumalalta lahjaksi saatu terve sielu terveessä ruumiissa.

Jolla on hyvä terveys, jokapäiväinen jospa niukkakin toimeentulonsa ja tyytyväisenä kohtalonsa, luottaen Jumalaansa, pitää onnensa ohjukset tarmokkaissa käsissä, hän totta tosiaan on köyhyydessäkin rikas ja hän voi nauttia elämän suloudesta tavalla, josta kultahohteen ympäröimällä tyhjääntoimittajalla ei ole aavistustakaan.

Terveyden suojaaminen, ruumiin ja sielun voimain karaiseminen ja säilyttäminen pirteinä ja vastustuskykyisinä ynnä niiden käyttäminen Jumalan tarkoituksen mukaisesti, on jokaisen ihmisen tärkein velvollisuus ja samalla kallein oikeus.

Ja varsinkin on tämä tärkeä sille, joka, kuten tavallinen työmiehen useimmiten, ei omista paljon muuta koottua pääomaa kuin lihasten jänteisyys, aistimien tarkkuus ja sielunvoimain pirteys.

Ja tehokkaiisiin lainsäädäntötoimiin, työmiehen luokan suojaamiseksi terveyttä uhkaavia vaaroja ja liikarastitusta vastaan, vaatii ei yksistään työmiesten personallinen, vaan koko yhteiskunnan yhteinenkin etu, koska se yhteiskunta ei voi menestyä, jonka jäsenistä jokukaan osa huokaa ja sortuu liian raskaan taakan alla.

Yleisen terveydenhoidon kannalta on tämän ohessa myös täysi syy kannattaa työväen luokan omiakin, rauhallisia ja laillisia pyrintöitä yhteisvoimin vapautua ja vastustaa kaikkea, mikä liiallisesti uuvuttaa työmiehen henkisiä ja ruumiillisia voimia ja estää niiden tasapuolista kehittymistä. Sillä koetettakoon suojata ihmisten terveyttä ja vapautta vaikka kuinka viisailla, tarkoituksenmukaisilla ja ankarilla lakimääräyksillä ja toimenpiteillä tahansa, ellei autettava itsekin, mikäli hänen vallassaan on, ponnista voimiaan itsensä auttamiseksi ja kohottamiseksi ja ellei hän tämän ohessa sovi elämän tapojaan terveydenhoidon vaatimusten mukaisesti, niin ei päämäärää saavuteta.

Moni työmiehen esim., joka täydellä syyllä moittii rikasta pohattaa siitä, että tämä käyttää leiviskänsä väärin, kun hekumassa ja laiskuudessa tuhlaa varojaan ja terveyttään, ei ajattele, ettei hän menettele itse rahtuakaan paremmin, kun juovutusjuomiin tuhlaa Jumalalta saadun pääomansa, terveytensä, ja sen lisäksi ansionsa, jonka hänen pi-

täisi käyttää perheensä turvaamiseksi vilulta ja nählältä ja jonka hän voisi käyttää oman yhteiskunnallisen asemansa parantamiseksi ja tarvittaessa koko työmiehen luokan kohottamiseksi henkiseen ja aineelliseen riippumattomuuteen.

Pahimmat ruumiin ja sielun terveyden viholliset ovat juuri petolliset juovutusjuomat, ja niitä vastaan juuri tarvitaan tositoimeen ryhtymistä sekä omaan itseensä nähden että uloskinpäin.

Tuottamatta mitään hyötyä, veltostuttavat juovutusjuomat nauttien lihaksia, vievät hänen henkisen tarmonsa, johtavat helposti irstaisuuteen ja kaikenmoiseen kurjuuteen, ja milt'ei poikkeuksetta kivuloisuuteen.

Työmiehen luokassa tulevat vaikutukset nopeammin julki kuin sellaisissa piireissä, jotka varallisuuden avulla joksikin aikaa voivat multa, ja ehkä itseltäänkin, peitellä niiden tuottamat vauriot.

Työmiehen siis, joka nykyaikana ei tahdo vajoa auttamattomasti orjuuden tilaan, vaan päinvastoin tahtoo kohota ja kohottaa muitakin, hänen täytyy ehdottomasti ensi tehtäväkseen hyljätä juovutusjuomat ja ruveta raittiiksi.

Työmiehelle ovat sitäpaitsi viettelykset juovutusjuomien valtaan sen vuoksi niin suuret, että moni työ on itse laadultaan jo houkutteleva näiden juomien pauloihin, jos vaan kerrankaan turvautuu niiden vale-virkistävään voimaan.

Ken esim. on pakotettu pitemmälti tekemään työtä yölläkin, kuten tehtaissa yleensä, häneltä katoaa vallan usein ruokahalu, varsinkin jos ei hän satu olemaan muutenkaan oikein hyvissä voimissa tahi jos syystä taikka toisesta jo väsyttää yötyöhön ruvetessa. Ruoka käy vastenmieliseksi, vaikka samalla hiukkaa ja vatsassa on tyhjyyden tunne. Jäseniä raukasuttaa, vilu karmii selkäpiitä ja uni painostaa silmiä. Silloin tarjoo joku hyvä ystävä viina-tahi konjakkiryypyn. Tuosta leviää kohta miellyttävä lämmön tunne rintakuoppaan ja vatsaan. Ruoan kaipuu häviää. Väsähtäneet hermot jännittyvät. Voiman tunne virtailee suonissa.

Kummako jos näin ollen moni kokematon todellakin luulee viinanväessä löytäneensä oikean elämän nesteen.

Kumoamaton kokemus ja tiede nyt kuitenkin todistavat, että tuon lämmön, voiman ja virkistykseen tunne ei ole muuta kuin hermojen halvautumista, lämpösulkujen avaamista ja ruumiin kulutuksen kasvamista. Näennäistä virkistystä seuraa veltostuminen, joka kaipaa uutta myrkkyyntä. Itsensä myrkyttämisen siis vaistomaisesti jatketaan, aluksi kohtuullisesti. Mutta pian pääsee jo himo ohjaksiin ja luopuminen tarpeeksi käyneestä nautintoaineesta vaatii melkoisia ponnistuksia ja tahdonvoimaa, silloinkin kun vapautuminen kahleista on mahdollinen.

Kuumassa ja pölysessä työssä taas työskentelevät, kuten esimerkiksi valurit ja muurarit, ovat hyvin taipuvaiset sammuttamaan janoaan olueeseen ja oluella huuhtomaan alas tomun kuivasta kurkusta. Mutta jota enemmän totuttaa nieluuan tuohon pettävään janon sammuttajaan, sitä enemmän sammutusainetta nielu päivä päivältä kaipaa. Juoma muuttuu orjuuttavaksi nautintoaineeksi, joka uuvuttaa sydämen, turmelee munuaiset ja nielee huomattamatta, mutta varmasti nauttien työvoimat.

KODITON.

KODITON.

Kuu katsovi lempeä pilven takaa,
ja huokaa hongikko jylhän vakaa.
Tie tuiskunnut umpehen —
siell' yksin kulkevi ken?

Kas kaukaa näkee hän kirkkaan valon,
hän rientää sinne, hän löytää talon.
Hän jääpi ikkunan taa —
kuin siellä on ihanaa!

Jo lyöpi ovelle käsi arka:
— Käy sisään hyljätty lapsi parka.
Et orpona yksin saa
nyt jäädä ovementa.

Se laps on kotia, turvaa vailla,
hän kulkee kaukana metsämailla.
— Oi, minne matkasi vie?
Niin kylmä on mieron tie.

Sen valo välkkää kuin taivahasta,
hän katsoo vanhinta, katsoo lasta.
Ja muistelot entiset
saa silmähän kyynelet.

He leikkikaluja hälle kantaa,
he lemmen lahjoja hälle antaa.
Sen katkerat kyynelet
he pois ovat pyyhkineet.

Hän puhuu kuulle ja metsän puille:
— Nyt jouluilta on tullut muille.
Ei orvolle valot näy,
hän yksin taivalta käy.

Hän katsoo ääneti, hiljaa heitä. —
Ne on kuin taivahan enkeleitä.
Niin, ikkuna taivahan
tää ompikin varmahan.

Se koti ijäisen onnen saapi,
min ovi orvolle aukeaapi,
ja siunaus ainainen
on osana kodin sen.

IMMI HELLEN.

Hän muistaa menneitä jouluöitä
ja kodin pienosen kynttilöitä,
ja rinnasta rukous
sen nousee ja huokaus.

Hän muistaa äitinsä sanat vielä:
— Me kerran toisemme nähdään siellä.
Ja taivas on orvonkin. —
Oi, sinne jos pääsisin!

Jos oisin . . . . !

Jos oisin kuulu kuningas,
Ja valta oisi mun,
Niin toita, Suomi, surustas
Mä päästäisinkin sun.

Vaan koska karttuu voimani
Ja kasvaa kädet nää,
Niin työhön kyllä pystyvi
Myös poika pieni tää.

Jos kuningatar olisin
Ja aarteita mull' ois,
Niin hädän, tuskan, murheenkin
Ma karkoittaisin pois.

Mut olen pieni, voimaton,
En päässyt vallijaks,
Ja ainoa, mi mulla on,
On kättä pientä kaks.

Ja silloin Suomi kukoistaa,
Kuin tuomi keväinen,
Sen pojat ruhtinoiksi saa,
Hoveiksi töllit sen.

Mut olen hento tyttönen
Ja synnyin köyhäksi,
Ei kultaa mulla: sydämen',
On ainoa aarteeni.

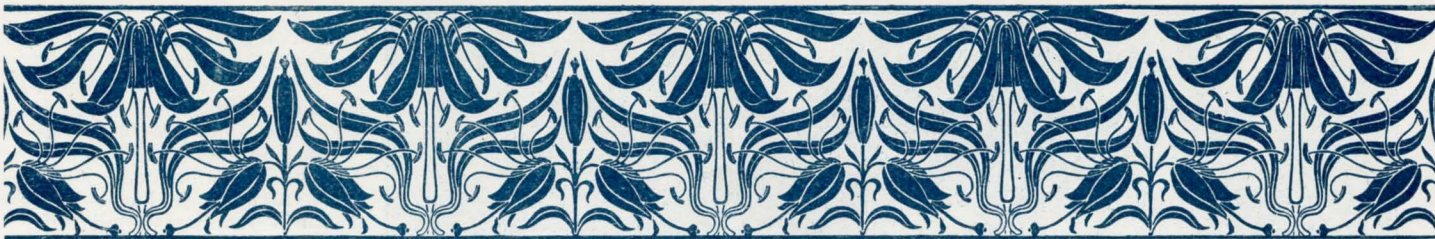
Vaan rakkaus jos lauhduttaa
Voi hädän, kurjuuden,
Niin jotakin kai aikaan saa
Myös tyttö pienoinen.

Rukoilla eestä kärsivän
Sen sydän pieni voi.
Ken vaatis siltä enemmän,
Kun parhaansa se soi!

KAARLO HAMMAR.

Uskonpuhdistaja Martti Lutherin lapsuudesta ja luostarissa-olosta.

hüringerwaldissa vuoren laaksoisella rinteellä, Möhran kylässä, asui ammoisista ajoista saakka toimelias ja voimakas talonpoikaissuku nimeltä *Luther*; sama suku asuu vieläkin samassa kylässä, ja vanhin poika perii talon, nuorimpain tullessa omin neuvoin toimeen. Niinpä oli *Martti Lutherin* isä Hans vaimonsa *Margetin* kanssa alkanut tyhjin käsin vuorimiehenä *Mansfeltissä Thüringenissä*. Mutta isä Hans oli uutera ja toimen mies, ja *Marget-muori* oli ahkera vaimo, joka monasti kantoi itse puut sisään selässään, ja vuosien kuluessa tuli heistä varakasta väkeä. He rakensivat itselleen *Mansfeltissä* oman talon, jonka jäännöksiä vielä tänä päivänä nähdään kaupungin pääkadulla.

Thüringenin vuori-ilmassa kasvoi *Martti Luther*, vanhin suuresta siskoparvesta. Siihen aikaan kasvatettiin lapsia kovasti ja ankarasti, ja pikku *Martti*, vaikkakin tunteellinen ja hellämielinen, sai hyvin usein kuria sekä isältä että äidiltä. Kerran löi isä häntä niin kovasti, että *Martti* vielä kauan jälkeen päin kaihtoi häntä. *Marget-muori* opetti lapsiaan rukoilemaan hyvää Jumalaa ja pyhimyksiä, mutta kertoi samalla vuorelaisten synkkiä satuja noidista ja pahoista hengistä. Koulussa olivat vitsa ja kädelle lyönnit jokapäiväisiä kestityksiä, ja samoin kuin siihen aikaan muittenkin köyhien koulupolkain, täytyi *Martinkin* ansaita leipänsä laulamalla varakasten porvarien talojen edustalla tahi jouluksi ja uudeksi vuodeksi kylissä maalla. Kun *Martti* tuli vanhemmaksi ja Erfurtin yliopistoon Saksissa, voi isä avustaa häntä runsaammin. Kun hän oli maisterin tutkinnon suorittanut, oli isä oikein ylpeä pojastaan. Hänestä tulisi lakimies, menisi rikkaiisiin naimisiin ja tuottaisi hänelle kunniaa.

Mutta pojalla olikin muita tuumia. Hän näki Jumalassa vaan pyhän ja vanhurskaan tuomarin, joka oli paljon ankarampi kurituksessaan, kuin mitä isä oli hänelle. Häntä kauhistutti ajatus, että milloin hyvänsä voisi kuolema kohdata ja kutsua hänet tilille Jumalan kasvoin eteen.

Kerran kun *Martti*-maisteri palasi vanhempainsa luota *Mansfeltistä*, kävelen Erfurtiin, yllätti hänet hirveä rajuilma vuoristossa. Ukkosessa ja salamoissa tunsu hän Jumalan, joka vihastuu ja kostaa. Salama löi maahan ihan hänen vieressään. Tuskiinsa rukoili *Luther* Pyhää Annaa, vuoristolaisten suojeluspyhimystä, ja lupasi mennä luostariin, jos pyhimys hänet pelastaisi. Tultuansa Erfurtiin kutsui hän vielä kerran luokseen toverinsa ja huvitteli

heidän kanssaan soitellen, juoden ja laulaen. Yöllä, kun kaikki olivat menneet, meni *Luther* yhteen kaupungin luostareista, kolkutti portille ja pääsi sisään.

Hans Luther suuttui kovasti tästä tiedon saatuaan. Sitäkö varten hän oli niin paljon kustantanut, että pojastaan laiska hyödytön munkki tulisi? Tästä lähtien hän ei mitään tahtonut hänestä tietää, ja vasta kauvan tämän jälkeen hän sopi hänen kanssaan. Mutta *Martti Lutherista* tuntui Jumalan viha paljoa hirveämmältä kuin isän.

Se luostari, mihin *Luther* tuli, oli Augustinilais-munkkikunnan, joka oli ankarin kerjäläismunkkikunnista Saksassa. Hartaasti täytti uusi luostari-veli kaikki hurskaan munkin velvollisuudet: hän kidutti itseään paastoilla ja muutenkin, teki synnintunnustuksia, rukoili pyhimyksiä ja kuunteli messua. Hän luki katolilaisen kirkon raamatun muodostuksia, sulkeutui kammioonsa ja tutki niitä päivät ja yöt, niin että unhotti luostarin säännöissä määrätyt rukoustunnit, jotka hän sitten taas korvasi yöt läpeensä valvomalla. „Jos koskaan“, sanoi hän, „munkki luostarista on tullut taivaaseen, niin olisin minä ainakin sinne tullut“. Mutta hänen levottomuutensa yhä vaan lisääntyi. Joka kerta kun hän tuli kärsimättömäksi, riidanhaluiseksi, kauteelliseksi ja kun hän tunsu kiivautta ja muita pahoja himoja nousevan sydämeensä, hän syvästi tunsu olevansa arvoton astumaan Jumalan eteen, ja hän voi silloin joutua sellaiseen tuskaan, että koko hänen ruumiinsa vapisi ja hikoili. Hän tunsu Jumalan hyljänneen hänen ja vaipui mitä syvimpään epätoivoon.

Luostariveljet koettivat ystävällisesti auttaa häntä. Kerran kun veli *Marttia* ei kahteen päivään oltu nähty, murtivat he hänen kammionsa oven ja löysivät hänen tainnottomana lattialla. Heillä oli mukanaan kitarrin, jolla he alkoivat soittaa erästä tuttua säveltä. Nämä sävelet saattoivat *Lutherin* sielun myrskyt hiljenemään, ja hän heräsi tainnostilastaan.

Tässä hädässään sai *Luther* apua raamatusta, josta löytyi latinalainen painos Erfurtin kirjastossa. Hän syrjäytti kaikki kirkon muodostukset, joista hän ei ollut minkäänlaista johtoa saanut, ja alkoi lukea Pyhää Raamatua itseä, etenkin evankeliumeja ja Paavaliin epistoloita. Valon säde koitti veli *Martin* sieluun, kun hän luki, että Jumala oli lähettänyt Jesuksen maailmaan, ei tuomitsemaan ja pelottamaan ihmisiä, vaan auttamaan ja pelastamaan heitä. — Jos tahtoo oppia tuntemaan Jumalan, kirjoitti hän sittemmin, on alettava kauniisti *Marian* pojasta, kun hän makaa seimessä *Betlehemissä* tai ristiinnaulittuna ristillä, ja opittava oikein sydämellisesti rakastamaan ja luottamaan häneen.

Kirj. B. ESTLANDER.

Pienten sairasten joulu.

Pikku Alfred oli viikkoa ennen joulua pudotessaan taittanut jalkansa. Hänet vietiin lasten sairashuoneelle, ja siellä hänen piti maata joulun yli, ehkäpä kevääseen saakka. Voi kuinka ikävätä! Kaikki muu vielä kävi pänsä, mutta pahinta oli *joulu* sairashuoneessa viettä!

Alfredin koti ei tosin rikas ollut. Ehkei heillä tänä vuonna, kun isä oli ollut työttä niin kauan, olisi edes varaa pientä joulukuusta hankkia. Ja joululahjoja *ei* ainakaan jaettaisi. Mutta koti on aina koti, olkoon se miten köyhä tahansa! Alfred olisi kyllä keräillyt kuusenoksia torilta ja sitonut ne yhteen keppiin tällä tavoin tehden itselleen joulukuusen. Se olisi sitten köytetty tuolin selkämystään ja sen ympärillä olisivat tanssineet kaikki: isä, äiti, Anna, Paavo ja Lotta!

Mutta nyt hänen piti maata täällä yksinään muitten vieraitten sairasten lasten kanssa. Ja lisäksi vielä jalkaa niin särki! Alfred vuodatti katkeria kyyneliä yöllä kun luuli ettei kenkään häntä kuullut eikä nähnyt.

Noin usein tarpeettomasti surtaan huomista päivää! Aamupuolella sanoi hoitaja, joka vaali Alfredia: „Täällä tulee juhla iltapuolella.“

„Juhlako!“ ihmetteli Alfred itsekseen. „Kukahansen toimeen panee?“

Ja tulikin jotakin oikein hienoa. Alfred ei tiennyt näkikö hän unta vai oliko valveilla. Suureen saliin kannettiin useita joulukuusia, joissa oli kynttilöitä ja koristuksia. Tällaisia joulukuusia oli Alfred nähnyt ainoastaan ikkunoitten lävitse, kävellessään kadulla. Ja sisään tuli joukko lapsia, niin hienosti puettuja, silmät säteillen ja sylissä kauniita tavaroita, jotka he jakoivat sairaille lapsille. Alfred sai niin kauniin rummun ja sievän talon. Pieni herttanen tyttö, jolla oli päässä nahkareunuksinen sametilakki, pisti hänen käteensä pienen rahakukkaron, jossa oli kokonaista kaksi markkaa sisällä, ja sanoi: „Minä en tietänyt mitä ostaisin. Mutta äiti arveli että voisit antaa säästämäni rahat, joilla itse voit ostaa mitä tahdot.“

Kaksi markkaa! Niin paljon rahoja ei Alfredilla koskaan ollut elämässään ollut. Ja nuo kiltit, ystävälliset, iloiset lapset kulkivat sängyltä sängylle, taputtelivat sairaita ja puhuttelivat heitä ystävällisesti. Jokainen sai pussillisen makeisia sänkyynsä. Siinä oli omenoita ja karamelliä. Alfred katseli uutta kirkasta hopearahaa, joka loisti melkein niinkuin tuon kiltin tytön silmät, joka rahan oli antanut! Kuinka kummallista kaikki oli! *Tällaista* joulujuhlaa ei Alfredilla koskaan ennen ollut.

„Mutta keitä he olivat sitten?“ sinä kysyt. „Oliko ne enkeliä, jotka olivat pukeutuneet ihmisvaatteisiin ja tulleet sairasten lasten tykö?“

Ei. Mutta näillä, jotka sairaitten luo tulivat, oli kyllä joitakin enkelein ominaisuuksia sydämessään, nimittäin *hyvyyttä*, rakkautta lähimmäisiin, osanottoa muitten kärsimyksiin. Iloiset, hyvät lapset, jotka toivat kauniita lahjoja ja joulukuusia, olivat tavallisia lapsia, aivan niinkuin sinä, joka tätä luet.

Englannissa vallitsee tällainen kaunis tapa, ja olen tahtonut siitä kertoa, jotta meidän suomalaisetkin lapset voisivat esimerkkiä seurata. Monilla, monilla lapsilla on säästölaatikko „sairashuonetta varten“ ja siihen he säästävät mitä voivat. Kun sitte joulu tulee, ostavat he makeisia ja leikkikaluja ja pyytävät päästä johonkin lasten sairashuoneeseen. He sytyttävät joulukuuset ja jakavat lahjansa lapsille. Voit ymmärtää, mikä riemu vallitsee pienokaisen keskuudessa, joitten kuten Alfredin täytyy joulu viettää poissa kotoa.

Nuoret naiset, jotka näet kuvassa, valkoisine myssyineen, ovat sairaanhoitajia. He käyvät ympäri auttaen ystävällisiä „isäntiä“ ja „emäntiä“ juhlassa.

Eikö sinusta tämä ole kaunis kuva? Minusta tuntuu kuin erityinen valo hohtaisi sen ylitse. Se on rakkaus lähimmäiseen, armeliaisuus, ilo tehdä muita onnellisiksi, joka kuvastuu siinä. Se on ihanin maallinen valo, mitä voimme nähdä. Ja senvuoksi on kuva niin kaunis. Sinä, joka luet tätä, voit varmaankin *jollakin* tavalla vaikuttaa siihen, että tuollainen valo pääsee heijastumaan jossakin. Tahdotko sen?

ALLI TRYGG-HELENIUS.

KESÄISIÄ MUISTOJA.

(Pikku Toinin kirjeestä Mustille.)

Kai sullekin, Mustini, muistihin jäivät
Kaikk' yhdessä vetelety kesäiset päivät?
Höp hei, oli hauskoja nuo!
Kun äiti se niityllä lehmää lypsi
Ja aholla punerti mansikka kypsä
Ja hilloja täys oli suo.

Me kilvassa juoksimme nurmella tuolla
Ja paljaasta riemusta tahdoimme kuolla,
Kun perhoset liehuimme vaan.
Soi ilmassa leivo ja haass' oli kerttu
Ja pihalla tuoksahti tuomenterttu
Ja kukkasat peittivät maan.

Eno Santeri, hän oli lystikäs ukko
Ja aamulla varahin valpas kuin kukko,
Mut poikia ilkeitä löi.
Hän meidätkin otti, kun järvelle sousti,
Ja sieltä hän särkiä, kiiskiä nouti,
Ne mielevä Mirrimme söi.

Mut heinissä loikoa vast' oli lysti,
Kun vasikat hyppeli villitysti
Ja sirkat ne lauleli niin.
Ja sitte me pellolla ympäri lyhteen
Taas piirissä leikkien yhdyimme yhteen
Tai riieissä telmättiin.

Oli kilttiä, siivoa seuramme kaikki:
Oli Rauha ja Impi ja Helmi ja Maikki —
Ken kaikki ne mainita voi!
Oli tallissa varsa ja äitinsä Huima
Ja sull' oli pentusi Tuttu ja Tuima,
Ne leikissä lystiä, oi!

Veli Lauri se laivojaan kaarnasta vuoli
Ja kuusen kerkkiiä lastiksi huoli,
Me katsoimme kuinka ne ui.
Kun päiv' oli kuuma, sa pantihin uimaan,
Jsä niskasta tarttui Tuttuun ja Tuimaan,
Nekin järvehen paiskasi, hui!

Ja muistatkos muoria, köyryä Liisaa?
Kas hälläkö vasta se juttuja piisaa,
Satumaille hän mielemmä vei.
Hän ain' oli lapsille hyvä ja hellä,
Mut saanut ei sormia imeskellä
Ja huoneessa haukkua ei.

Ja niin tuli syksy ja alkoi koulu.
Ja nyt se on talvi ja oveli' on joulu,
Pian piirihin kutsuvi kuus.
Näin riemussa, leikissä aika se luistaa
Ja menneitä päiviä tuskin muistaa —
Kesä mulla on mielessä uus.

KAARLO HAMMAR.

RUVETKAA JOKAINEN JÄSENEKSI RAAMATUN-
LUKU-YHDISTYKSEEN!

ONKO JO KAIKISSA KOULUISSA PERUSTETTU
TOIVON LIITTO?

ANTIN JOULU-ILTA.

uuren synkän havumetsän laidassa oli pieni harmaa mökki, Kirstulan hovin muonamiehen, Heiskasen ja hänen poikansa pikku Antin asunto. Kaksin he siellä asustivat, sillä äidin oli Jumala pois korjannut. Ei ollut Antilla veljeä eikä edes leikkikump-pania lähimailla. Siksi oli hänellä

aikaa enemmän mietiskellä maailman menoa, kuin pojat tavallisesti tekevät.

Oli käsissä aina yhtä rakas ja kaivattu jouluaatto. Alkoi jo hämärtää. Pikku Antti oli väsynyt yksinäiseen leikkiinsä ja istui ikkunassa katsomassa, eikö jo isä tulisi kotiin kartanosta. Hän muisti hyvästi, että isä oli luvannut tuoda mukanaan riisiryyniä, joista keitetäisiin oikea joulupuuro, ja kynteliä, mitkä ripustettaisiin joulukuuseen, joka jo seisoj jalassaan tuvan porstuassa. Siksi tuntui odottavan aika kaksin kerroin pitkältä.

Mutta isää vaan ei kuulunut. Antti väsyi tielle kurkisteleamiseen ja kääntyi välillä korkeata, sinistä taivaanlakea tarkastamaan. Siellä välkkyi jo muutamia tähtösiä. Kah, arveli Antti, Jumala sytyttää jo joulukynttelinsä! Kirkkaasti ne loistivat ja yhä enemmän niitä ilmestyi. Antista tuntui ihan siltä, kuin ne nyökäyttäisivät hänelle: hyvää joulua, rauhallista juhlaa! niinkuin hän oli kuullut äitivainajan isälle toivottavan.

Sitä johtui ajatus niihin moniin joulukertomuksiin, joita äiti oli hänelle kertonut. Hän oli kertonut Jesuksesta, kuinka hyvä hän oli kaikkia kohtaan, kuinka avulias köyhille ja säälivä sairaita ja surevia kohtaan. Muisti Antti äidin lukeneen sel- laistakin, että Jesus kerran oli ottanut pieniä poikia ja tyttöjä syliinsä ja siunannut heitä. Kaikkea tätä muistellessaan tuli Antin mieleen se ajatus, että seppä on kumma, ett'en minä koskaan ole sattunut Jesusta näkemään! Olisipa oikein hauskaa, jos hän tänä iltana tulisi meillekin. Mielelläni antaisin hänelle sen ainoan voileivän, mikä minulla on jäljellä

Erkkilän emännän eilisistä tuomisista. Mutta miten- käs hän meille löytäisi ja joutuisi, ajatteli Antti toi- sekseen suruisella mielellä, hän tietysti käy ensin kylissä ja kaupungeissa, joissa on niin paljon enem- män kansaa. Mutta kah! kuinka tuo tähti on kir- kas ja suuri, joka nousee tuolta korpikuusen takaa, kirkkaampi kuin kaikki muut! Ja äkkiä hätkähti Antti, sydän alkoi sykkiä nopeammin ja veri nousi päähän. Hän muisti äidin kertoneen, että suuri kirkas tähti näytti tietäjille itäiseltä maalta tietä sinne, missä Jesus oli. Antin mieleen tuli ajatus, että mitäs jos Jesus onkin tuolla korpikuusen ta- kana, mutta ei löydä tietä meille — —

Antti hyppäsi joutuin alas peräkkunapenkiltä, painoi päähänsä vanhan kuluneen lammasnahkalak- kinsa ja riensi ulos. Porstuasta palasi kumminkin takaisin, haki voileipänsä, taittoi sen varovasti kah- tia, kääri palaset voipuolet vastakkain paperiin ja pisti käärön taskuunsa. Sitten alkoi hän astua täh- teä kohti autiossa, hiljaisen iltatuulen tuudittele- massa humajavassa honkametsässä.

Antti astui, astui, siirtyi syrjään polulta ja alkoi hangessa kahlata tähteä kohti. Mutta se ei ollut- kaan niin likellä, kuin hän oli luullut! Hän oli jo kulkenut hyvän aikaa ja joutunut kauvemaksi metsän sydämmeen, kuin hän oli ennen ollutkaan sillä suunnalla, kun hän kaukaa näki valoa vilkku- van puiden välistä. Antti oli jo väsynyt, mutta into vei eteenpäin näkemään mitä siellä olisi.

Ehkä olisi Jesus paraillaan siinä asunnossa vie- raisilla!

Ja Antti oikein juoksemalla otti viimeiset aske- leensa, vaikka kyllä jo väsymys pikku matkamiestä vaivasi. Ilmielin kolkutti hän ovelle, mutta aika- lailla hän hämmästyti, kun vihainen ääni karjasi: „Kuka kelvoton siellä tähän aikaan ihmisiä vaivaa!“ Kun ovi kumminkin avattiin, astui Antti sisään. Talikynttelin himmeässä valossa näki hän miehen istuvan pöydän ääressä suuri viinapullo edessä ja ryyppyylasi kädessä. Takan ääressä sekotti surulli- sen näköinen vaimo puuropataa.

„Mitä sinä täältä haet?“ kysyi mies kovalla äänellä.

Pelästyneenä änkytti Antti: „Jesusta minä haen. Minä luulin, että hän oli täällä vieraisilla.“

„Mitä tyhmyyksiä sinä höpiset!“ mutisi mies, mutta käsi, jolla hän juuri aikoi viedä ryyppyä suu- hunsa, vaipui alas. Vaimo taukosi sekottamasta.

„Eikö Jesus sitten ole ollutkaan täällä?“ kysyi Antti uudelleen.

Mies tuijotti eteensä, eikä vastannut. Vaimo pyyhkäisi esiliinan nurkalla silmiään, rykäsi pari ker- taa ikäänkuin olisi ääni kurkkuun tarttunut ja vas- tasi sitten katkonaisella äänellä:

„Kyllä hän oli ennen meilläkin vieraana, mutta siitä on pitkä, pitkä aika; me ajoimme hänet pois!“ Hän vaipui lavitsalle istumaan ja peitti kasvonsa esiliinaan.

Antti seisoj vielä vähän aikaa ovensuussa, mutta kumpikaan tuvan asukkaista eivät näyttäneet häntä huomaavan. Yhä nyyhkytti vaimo takan ääressä ja mies oli hänkin peittänyt päänsä käsiinsä ja Antti näki kuinka kädet vapisivat — —

Hän astui ääneti ulos. Olisi mielellään hyvästi sanonut, mutta ei saanut sanaa sanotuksi. Kulki, kulki, kuinka kauvan sitä hän ei huomannut, ja mieltä ahdisti ajatus, kuinka onnettomia nuo ihmiset mahtoivat olla, jotka olivat hyvän Jesuksen pois ajaneet. Vihdoin hän havahtui, sillä tähti loisti kirkkaasti hänen edessään, ja puiden välistä vilkutti taasen valo. Hän riensi sinne päin, tuli taas mö- kille, mutta äskeistä paljoa pienemmälle. Tuvasta kuului heikko valittava ääni:

„Jesus auttakoon!
Eikö nyt kukaan tule?“

Antti astui sisään. Viheliäisen öljylampun valossa näki hän vuoteella lepäävän vanhan vaimon, niin laihan ja kipeän näköisen, että Antin sydän oli särkyä säälistä.

„Juotavaa!“ valitti vaimo.

Antti alkoi hakea, ja vähän aikaa nurkissa kopeloittuaan hän löysi-kin vesiastian, täytti kor-

vattoman kahvikupin, ainoan astian minkä löysi, ja antoi eukolle. Vanhus tyhjensi sen, huokasi syvään ja vaipui sanaa sanomatta vuoteelleen.

Yht'äkkiä muisti Antti, että isä varmaan odottaa kotona joulupuuro keitettyä ja joulukuusi sytytetynä. Kotiin on riennettävä, ei hän kumminkaan Jesusta tänä iltana löydä. Ja olo yksin sairaan kanssa tuntuu niin kolkolta; jos öljy vielä sammuu lampusta, liekki näyttää pienenevän pienemistään — — Ja sitä paitse alkoi hänelle tulla uni ja nälkä. Hän muisti voileivän taskussaan. Hän kaivoi käärön auki ja oli juuri viedä suuhunsa sen kulman, jossa voita oli paksuimmalta, kun hän säpsähtäen muisti jotakin. Uni karkkamustui kokonaan. Hän muisti, että hän oli ottanut voileivän mukaansa tarjotakseen sen Jesukselle, jos tapaa hänet. Samassa valitti taas vanhus.

„Nälkä!“ kuuli Antti hänen sanovan.

Nyt ei Antti enää arvellut. Hän vei sen kulman, jossa voita oli paksuimmalta, eukon suuhun, ja ilolla näki hän, millä ahneudella vaimo puri pehmeätä rieskaleipää. Pian olivat pienet riipaleet loppussa. Syötyänsä eukko avasi silmänsä ja pari kertaa turhaan yritettyään pääsi istumaan vuoteessaan.

„Kuka olet sinä, maallinenko olento vai enkeli, Jesuksen lähettämä vanhaa vaimoa kuolemasta pelastamaan?“ hän kysyi.

„Heiskasen Antti minä vaan olen“, selitti Antti.

„Heiskasen Antti. Nyt muistan. Tuolta tuvasta metsän toisessa syrjässä? Äitisi Liisan hyvästi tunsin ja isäsi myös. Sinua en olisi tuntenut. Kauvan olen saanut kipeänä maata poissa ihmisten parista. Jumala sinua siunatkoon lapseni! Mutta kuinka sinä tänne olet tullut?“

Antti teki selkoa retkensä tarkoituksesta.

„Vai Jesusta hakemaan läksit?“ kertoi vanhus, ja hyväntahtoinen hymy kirkasti hänen ryppyiset kasvonsa. „Et häntä täällä maanpäällä näe. Hän ei enää täällä näkyväisessä muodossa vaella. Mutta siitä saat varma olla, että hän on ilolla tänä iltana askeleitasi seurannut, ja on sinun kanssasi näkyväisessä muodossa niin kauvan kuin samalla asialla ja samassa mielessä vaellat. Hän on itse sanonut, että hän on niiden kanssa, jotka häntä rakastavat, joka päivä maailman loppuun asti. Ja ker- ran hän ottaa meidät kaikki tykönsä taivaasen ikuista joulu-juhlaa viettämään ikuisessa ilossa, ilman surua, ilman kärsimystä, ilman puutetta“. Kyyneleet vierivät vanhuksen silmistä, mutta ne loistivat kumminkin kyynelten alta niin ihmeen kirkkaasti, kun hän tätä sanoi. „Mutta nyt, rakas lapseni, on sinun rientäminen kotiin, sillä isä tietysti on levoton. Minä kyllä nyt jo tulen toimeen huomiseen asti, jolloin varmaan kartanosta tulevat minua katsomaan, niinkuin aina joulupäivänä tekevät. Seuraa vaan polkua oikealle, niin tulet ajotielle ja kun sitä kuljet sa-

maan suuntaan, tulet kotipolulle. Matka kyllä on pitkä, mutta Jesus kulkee kanssasi, lapseni!“

Antti läksi. Pikku jalvoja väsytti, mutta sydämmessä tuntui niin iloiselta ja kevyeltä. Kun hän oli kappaleen kulkenut ajotietä, kuuli hän takanaan kulkusten helinätä. Hän väistyi tien syrjään ja aikoi siinä odottaa siksi kun hevonen olisi ohi pääsyt. Mutta samassa kuului reestä ääni, jonka hän tunsu itse hovin patruunan ääneksi:

„Mikäs palleroinen siellä näin myöhään patikoi?“

„Heiskasen Antti minä vaan olen“, selitti Antti.

„Vai Heiskasen Antti? Kiipeäppäs nyt tänne viereeni istumaan ja kerro, millä asioilla sinä näin myöhään joulu-aattona liikut! Vaikka vastahan minäkin kotimatalla olen kaupungista“, lisäsi hän.

Antti kiipesi patruunan viereen ja alkoi kertoa. Mitä pitemmälle hän pääsi kertomuksessaan, sitä useammin täytyi patruunan pyyhkäistä silmiään.

Antti oli juuri lopettanut, kun hevonen pelästyi huutoa, joka tuli metsästä päin. Patruuna käski kuskin pidellä hevosta ja vastasi huutoon. Metsän reunasta ilmestyi mies lyhty kädessä ja patruuna tunsu hänet Heiskaseksi.

„Täällä minä tuon pikku karkulaista“, huusi patruuna. „Mutta nyt minä en päästäkään häntä. Heiskanen saa tulla mukaan hoviin joululle. Siellä saamme kuulla uudelleen pikku Antin kertomuksen, ja minä voin tyynnyttää Heiskasta sillä vakuutuksella, että minä en häpeisi olla tällaisen pojan isänä. Huomenna voitte kotona kynttilät sytyttää, ja siten saa Antti kaksi joulua“.

Pian oltiin perillä. Ja kun Antti näki häikäisevät valot kartanon suuren salin joulukuusessa ja sai valkoista joulupuuroa oikein sokurin ja kaneelin kanssa, ei hän lopulta tietänyt, untako näki vai valveilla oli.

* * *

Mutta vielä ihmeellisemmän näön hän näki kun itse hovin rouva hänet oli pari tuntia myöhemmin salin sohvalle nukkumaan asettanut.

Valo niin kirkas, ettei hän ikinä ollut sellaista nähnyt, ympäröi hänet, ja ääni niin sointuisa ja lempeä, ettei äidinkään ääni olisi sille vertoja vetänyt, lausui Antille:

„Minua läksit hakemaan ja vanhan Kaisan mökissä minut löysit. Voileipäsi annoit minulle, kun sen annoit köyhälle tarvitsevalle. Nyt minä kuljen mukanasi elämäsi lävitse, jollet minua pois aja!“

Ja autuas, pyhä tunne täytti Antin sydämmen vielä silloinkin, kun oli herännyt seuraavana aamuna. Hän tunsu selvästi, että hän oli Jesuksen löytänyt.

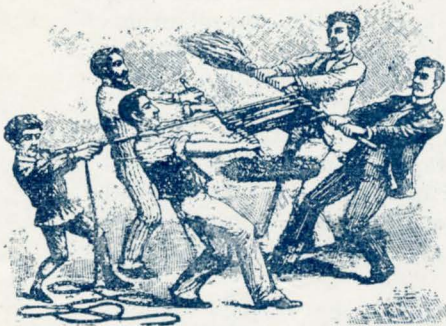
SIGRID MANNSTRÖM.

Suomeksi sovitti MATTI HELENIUS

Lapsi väkevampi kuin neljä miestä.

Pyydä kahta henkilöä kovasti pitämään kiinni luudan varresta ja kahta muuta toisesta luudasta, niin että luudat ovat vaakasuorassa asennossa metrin päässä toi-

sistaan. Sido toiseen varteen nuoran pää, kierrä se monta kertaa molempien varsien ympäri ja katso ettei kerrokset käy ristiin toistensa yli. Tartu nuoran toiseen päähän molemmin käsin ja sinä voit pakottaa luudista kiinni pitävät lähemmäksi toisiaan.

LÖYTYYKÖ KAIKISSA KODEISSA
HAUSKA LASTEN VIIKKOLEHTI

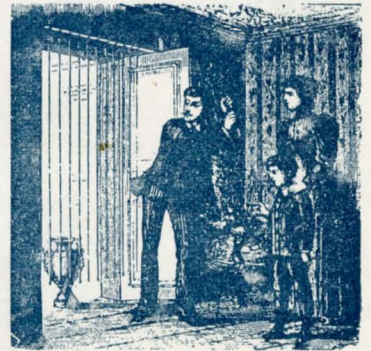
❖ KOITTO, ❖

JOKA SISÄLTÄÄ NIIN HUPAISIA JA OPETTAVIA KERTOMUKSIA, KAUNIITA KUVIA, ARVOKAS TERVEYSOPPIOSASTO JA MUUTA HYVÄÄ? HINTA ON AINOASTAAN 60 PENNIÄ SYYSLUKUKAUDELTA JA 90 PENNIÄ KEVÄTLUKUKAUDELTA. JOKA 11:s ANNETAAN ILMAISEKSI. TILATAAN POSTITOIMISTOISTA, KOULUJEN KAUTTA, KIRJAKAUPOISTA JA SUORAAN ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

KANSANKODISTA,
HELSINGISSÄ.

Purjelangasta seinä.

Ripusta ohuita nuoria tahi hyvin paksun purjelman pätkiä vieretysten samalle alalle, niin että irtonaiset päät tulevat maata vasten, esim. seipäsen, joka on asetettu kahden oven väliin, kuten kuva osoittaa. Näitten

nuorien taakse sinä asetat lattialle esim. pullon. Kehota nyt jotakuta tovereistasi seisomaan nuorien toisella puolen ja särkemään pullon lyömällä kepillä nuoriin. On oikein hauska nähdä mitenkä nuorat kiertyvät kuin käärmeet kepin ympärille ja tekevät turhiksi voimakaimmatkin ponnistukset.

PAIMEN ANNIN LAULU.

Kippis, kappis Tanhulan tarhassa
Muurikki, Puurikki juoksevat kilvalla.
Paimen Annikin vasikkain lailla
Liitävi, kiitävi nurmikko mailla.

Surrun, rurrun sirkkaset laulavi,
Heiniköt, leiniköt kainoina katsovi.
Heleä on aamu, ja kukkuu käki,
Siks' niin iloista on tää väki.

Tuulan teijaa, aika se kuluvi,
Lentäen leijaa kesäiset iloni.
Hopsis, hipsis karjani oma.
On tämä elämä lysti ja soma.

HILJA LIINAMAA.

Moppe: Hei hip hurraa! Nyt sitä ollaan jahdissa. Näyttäkääs nyt keltanokat, mihin jalkanne ja siipenne kelpaavat!
Lapset: Emo, emo! Moppe syö meidät!

Äiti: Vai sinä se minun lapsiani hätyytät! Hyi, ettes häpeä! Yrittäppäs vielä kerran, niin näytän mihin minun nokkani kelpaa.
Lapset: Ahä piti, ahä piti!

Juttu pikku Kaisasta.

urinko paistoi niin kauniisti sinä päivänä sekä hyvien että pahojen, sekä köyhien että rikkaiden ylitse. Se kurkisti kullattuun vaunuun, jossa pappilan pikku neiti veteli Helsingistä tuotua nukkeaan, ja se paiskasi aika parven säteitään sinnekin, missä pikku Kaisa parka istui männyn juurella, ja itki, itki niinkuin sydän olisi särkynyt. Eikäpä ihme ollutkaan että hän itki. Ei ole helppo asia yht'äkkiä tulla orvoksi, jäädä yksin ja turvattomaksi maailmaan. Isä on aina isä, oli hän sitten torppari tai patruuna, äiti on aina äiti, kulki hän sitten samettivaatteissa tai kotikutoisessa pumpulihameessa.

Kaisa oli kadottanut sekä isän että äidin. Isä oli kuollut jo pari vuotta sitten, ja nyt oli äiti saatettu haudata. Kaisa oli vielä pieni, mutta sen hän käsitti, että nyt oli hänen kotimökistä muuttaminen, eihän hän siellä yksinään voinut asustaa. Sen vuoksi hän istui männyn juurella ja itki niin, ett'ei nähnyt entisiä ystäviään muurahaisia, jotka juoksivat hänen ympärillään, ei tuntenut kukkasten tuoksua, ei kuullut lintusten liverrystä, eikä huomannut edes oravaa, joka häntä sojossa hyppeli

oksalta oksalle ja pommitteli Kaisaa mäännykävyyksillä. Mikäpä niiden oli hääriessä ja hyppiessä, eihän niillä ollut nälkä, niinkuin Kaisalla oli, semmoinen nälkä että vatsa vinkui — — Ja uudestaan puhkesi Kaisa lohduttomaan itkuun.

— Kaisu raisu!
Tänne päin!
Minä näin,
Minä näin — —

Lintunen noin lauloi, tai ainakin Kaisa kuuli sen niin laulavan. Se hyppeli Kaisan edessä ja tirsutti niin houkuttelevasti, että Kaisa kesken itkuaan arveli, jotta kyllä sillä nyt on jotakin mielessä. Hän nousi ylös ja alkoi seurata lintua, joka hyppeli hänen edellään oksalta oksalle, kunnes tulivat suurelle kivellet metsän laitaan. Sen taakse lintu katosi. Ja kun Kaisa katsoi sinne, oli siellä suuri rieskaleipä paksulta voita päällä ja suuri tuoppi tuoretta kirnupiimää. Se, jonka kerrankin on ollut oikein nälkä, käsittää, että se vasta maistui Kaisan suussa.

Kun hän oli syönyt vatsansa täyteen ja ryypännyt sitä tuoretta kirnupiimää, istui hän hetken aikaa miettien, mihin nyt ryhtyä, mutta kuinka olikaan — häntä rupesi niin kovasti unettamaan, ja ennenkuin hän huomasiakaan, lepäsi hänen pellavakutrinen päänsä puolukanoksilla ja hän nukkui niin makeasti, kuin prinsessa konsanaan pehmeimmässä höyhenvuoteessaan.

Ja kun aikaa oli kulunut kotvasen, laski aurinko mailleen, ja enkelit sytyttivät tähtikynttilät taivaanlaelle ja suuren taivaanlampun, kuun, ja kun se ravisti hopeataan viitakoihin, heräsivät kaikki keijukaiset, jotka päiväkauden olivat lymyssä kukkien alla levänneet. Ne alkoivat leikkiä lyödä ja karkeloida sääskien mitä somimpia soittojaan siritellessä ja kulorastaan kaikkein lumoavimpia laulujaan viritellessä ja kilvan sirkkojen soiton kanssa liritellessä.

Mutta yht'äkkiä karkelo katkesi. Kuu oli satunut paistamaan keskelle Kaisan rehellistä naamaa, ja keijukaiset äkkäsivät hänet. He kokoontuivat hänen ympärilleen ja katselivat häntä kauvan ja tarkkaan.

— Hän näyttää koko hyvältä, sanoi viimein yksi heistä.

— Voi raukkaa, kun on juossut jalkansa verille! surkutteli toinen.

— Ja käsivarret ovat noin laihat, ei hän ole ollut vallan hyvillä päivillä, virkkoi kolmas.

— Ei, kyllä sen vaatteistakin näkee, tuumasi neljäs.

Mutta keijukaiskuningatar ravisti kultakutrista päätään ja sanoi:

— Emme vielä tiedä. Koetuksen kivellet ensin hänet viekäämme!

Ja he pujottivat hänen allensa hennon vaipan, ja nostaen kukin kulmastaan, neljä keijukaista viedä pyräytti hänet Koetuksen kivellet ilmojen kautta, sellaista vauhtia, että Kaisa heräsi. Hyvin suuresti hän hämmästyi, kun samassa kaksi ihan uutta hameetta putosi hänen eteensä ja ääni huusi kiven sisältä:

— Valitse! Yhden saat, mutta et molempia.

Kaisa katsoi hameita. Toinen oli silkistä, kullalla kirjattu ja läikkyi ja väikkyi niin että silmiä häikäsi. Toinen oli tavallista tukevaa kotikutoista kangasta.

— Valitse! huusi ääni uudelleen.

Jopa oli Kaisa pulassa. Se oli niin komea se silkkileninki, ja sen kultakaulus säteili niin houkuttelevasti kuuvalossa. Mutta yht'äkkiä muisti Kaisa, että äiti-vainaja oli sanonut: Elä anna maailman komeuden ja prameuden itseäsi vietellä, viatomuus on köyhän tytön paras koristus!

— Paljon kiitoksia, jos minä saan tämän pum-
pulihaemeen — —

Kaisa kurotti sitä ottaakseen, mutta samassa katosivat molemmat hameet! Sijaan ilmestyi kaksi astiata. Toinen oli hopealautanen ja siinä oli palanen mitä makeinta sokurikakkua. Toinen oli taval-
linen savilautanen ja siinä oli rasvaista hernerokkaa.

— Valitse! huusi ääni kivistä.

Kaisa katsoi sokurikakkua, ja vesi tuli suuhun.

Olikos ihme! Sellaista herkkua hän ei ollut ennen saanut. Hän jo ojensi kätensä sitä kohti, kun hän äkkiä muisti äitinsä sanoneen: Ei makea mahaa täytä, talonpoikainen ruoka on talonpoikaiselle ihmiselle luotu! Ja Kaisa veti joutuin kätensä takaisin ja sanoi:

— Jos minä saan papuruoan — —

Mutta samassa katosivat taas lautaset. Kaisa oli jo suuttua tuollaisesta narripelistä, mutta silloin muisti hän äitinsä sanan: Suuttumus ei suurta auta, kiukku päästä pälkähästä! Hän tyyntyi ja alkoi rauhallisesti miettiä, mitä nyt olisi tehtävä.

Jotta ei kumminkaan aikaansa turhaan kuluttaisi, alkoi hän koota luudaksia, sillä hän oli oppinut sen, että „ahkeruus kovan onnen voittaa.“ Kun hän katkasi kolmattakymmentä koivun oksaa, pyrähti puun takaa hänen eteensä pieni kummannäköinen äijä ja sanoi:

— Minä näytän sinulle tien ihmisten ilmoille ja toimitan sinulle hyvät oltavat, jos sanot, että aurinko on neliskulmainen.

— Mutta sehän on valhe, vastasi Kaisa. Voithan sinä itse nähdä, että aurinko on pyöreä, kuin paistinpannun pohja.

— Olkoon! intti äijä. Mutta voithan sinä nyt silti sanoa, että se on neliskulmainen. Saisit voita ja kuumia hautaperunoita joka päivä.

— Ei, sanoi Kaisa, ei se käy laatuun. „Vallehell' on lyhyet jäljet“, opetti äitini.

Äijä katosi, ja kiven sisästä kuului tyytyväistä naurunmyhäilyä.

Keijukaiskuningatar se siellä myhäili, vaikk'ei Kaisa häntä nähnyt. Kuningatar sanoi hovineideilleen:

— Hän on kunnialla kestänyt koetuksen. Me olemme nähneet, että hän ei ole unhottanut äitinsä

hyviä opetuksia. Hän ei rakasta maailman turhaa koreutta, ei ole liallinen herkkusuu, ei ole kiukkuinen tuittupää, on ahkera, eikä kuluta aikaansa turhaan ja, mikä on kaikkein paras, rakastaa totuutta. Pikku Kaisan hyväksi kannattaa meidän jotakin tehdä. Vieköä hänet takaisin kotimökin männyn alle!

Pikkuinen suraus vaan, ja Kaisa makasi entisellä sijallaan, mihin edellisenä päivänä oli nukahtanut. Aurinko paistoi hänen silmiinsä, että nyt hän vasta oikein heräsi. Kauvan kesti, ennenkuin hän unenpöpperöstään selvisi ja käsitti, että keijukaiset ja koetuksen kivi olivat vaan unennäköä olleet.

Avonaisesta orvokin kukasta kohosi ilmoille pikkuinen keijukainen, lensi päivän sädettä myöten Hyväntalon isäntäkamarin ikkunasta sisään ja asettui istumaan emännän poskessa olevan pienen syy-

län päähän ja alkoi siinä pitää pientä puhetta:

— Kuules nyt, sinä Justiina, sinulla ei ole yhtään omaa lasta, joka sinun sijastasi askareita toimittelisi, kun sinä vanhaksi tulet. Tuolla on Hevoshaan torpan Kaisa juuri orvoksi jäänyt. Ei ole kotia, ei hoitajaa raukalla. Mitäs jos kysyisit isännältä, etkö saisi ottaa häntä ottolapsekseen?

Emäntä koetti panna vastaan.

— Ottakoot muut!

hän sanoi, ei ääneensä, mutta niin että keijukainen sen kuuli. Kummallista se on, että tuo lapsi aina tulee mieleen. Eilen juoksin itseni väsyksiin häntä hakiessani antaakseni ruokaa raukalle. En löytänyt lasta, mutta jätin piimätuopin ja rieskaleivän kiven viereen, arvelen että kylähän siitä löytää.

Ja sillä päätöksellä emäntä kääntyi toiselle kyljelleen ja koetti vielä vähän nukahtaa. Hän sattui aurinkoon päin kääntymään, ja heti kokosi keijukainen viisisataa viisikymmentä

viisi päiväsädettä lämmittämään hänen sydäntänsä.

— Erkki, oletko sinä valveilla? Otettaisiinko me Hevoshaan Kaisa meille, kun raukkajäi vallon orvoksi?

— Minä luulen, isäntä vastasi, että me teemme Jumalalle otollisen työn, jos tarjoomme kodin kodittomalle, turvan turvattomalle. Eilisen päivän jo sitä itsekseen tuomasin, mutta toisekseen ajattelin, että riippukoon sinusta se asia.

— Ja minä en saa lepoa, ennenkuin olen lapsen hakenut, virkkoi emäntä, paiskasi hameet päälleen ja lähti aamukahvia muistamatta Hevoshaan torppaa kohden rientämään.

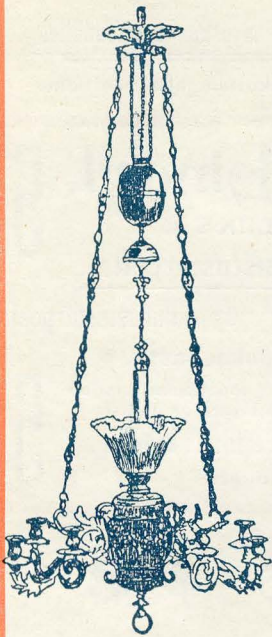
Puolisen tunnin kuluttua hän palasi käsikädessä Kaisan kanssa. Ja siitä hetkestä alkaen oli entinen torpan Kaisa ison Hyväntalon ottotytär.

(Sigrid Emblad'in mukaan suomeksi sovitteli Matti Helenius.)

Rouvat ja palvelijattaret!

Parasta on * **Helsingin Palvelijatarystyksen** aina kääntä **Toimistoon** * * * Mikonkatu 3.

Albion Lamppu- makasiini

Omistaja: Victor Rydman.

Suurin ja kaikin puolin runsain varasto:
Lamppuja * Porsliinia * Lasia
Kahvi ja teekkeitöitä
Nikkeliteoksia * Uushopeateoksia
Kirjoitustelineitä
Kipsikuvia
Koristeita lasista ja porsliinista
Joulukuusen koristeita
Lastenvaunuja
Petroleumia ja Bensiiniä.
Paljottain ja vähittäin.

ALITUINEN VARASTO
John Barker & Kumpp:n Seuraajain Turussa
puuvillakankaita, niinkuin tamasti- ja relvaskudoksa (dräll) erittäin kestäviä, ei kloorilla valkaistuja.
Poljettavia teräsompelukoneita mainioita lajia
* * 75 markkaan kappale. * *
Monen vuoden takuu annetaan. Huokea hinta johtuu siitä, ettei matkustavia asioitsijoita ole korkeata myymäpalkkiota kantamassa.
G. A. PETRELIUS
Helsinki, Aleksanterinkatu 32. * Oulu, Kirkkokatu 23. * Turku, Linnakatu 4.

DAHIBERGIN PAPERIKAUPPA
15 Aleksanterinkatu 15. * Haaraosasto: Erottaja 19.
Valokuva-albumia, Puitteita, Valokuvankannattimia y. m.
Muisto- ja nimipäiväkorttia
helppoihin hintoihin.

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

Harjoittaa Pankkiliikettä
kaikkialla Suomessa.
Välittää asioita
ulkomaiden kanssa.

NAISET, MIEHET HUOMATKAA!

Valmistuskoulu Helsingissä Kansakouluopettajaseminaareihin, kierto- tahi pikkukoulunopettajain kehittämiseksi alkaa viidennen lukuvuotensa Syyskuussa 1900; vastaanotetaan kansakoulun oppimäärän suorittaneita, ripille päästettyjä tyttöjä ja poikia. Lukukausimaksu 50 m.kaa. Yksivuotinen oppimäärä on niin sovitettu että sen suorittanut voi hakea kierto- tahi pikkukoulunopettajaksikin. Laitos on Kouluhallituksen ja Porvoon tuomiokapitulin-alainen. Hakemukset paperi-, lääkäri- ja kansakoulunpäästötodistuksineen lähetettäköön viimeistään ennen kesäk. 1 päivää 1900 koulun johtaja
KAARLE WERKOLLE Helsinki, Unioninkatu 43.

KULLERVO

Myöntää * * * * *
Tapaturma- * * * * *
* * * * * vakuutuksia.

Esim. Kauppias, virkamies, ylioppilas maksaa 10,000 markan vakuutuksesta vuosittain 20 markkaa, jolloin maksetaan korvaukseksi: a) jos kuolema sattuu — 10,000 mk. b) jos hän tulee työhön kykenemättömäksi — aina 650 mk. vuosittain, koko elinajan. c) jos sattuu ohimenevä vamma — aina 5 mk:aan päivältä, sairauden aikana. **Vakuutuksia päätetään postinkin välityksellä.**

PARASTA TEETÄ.

Enemmän kuin mitään muuta tavaraa väärennetään nyky maailman aikaan teetä. Jokaisen teen-ystävän tulee senvuoksi olla iloisensa siitä, että ainakin yksi paikka löytyy, josta varmasti tietää saavansa väärentämättöntä teetä, sillä se on tutkittu Helsingin Maanviljelys- ja Kauppa-kemiallisessa laboratoriumissa ja kaikki lajit katsottu
* * * * * **puhtaksi ja väärentämättömiksi.** * * * * *
Tulkaa siis aina ostamaan teenne
N. KOCHTOMOW'ilta
44 Aleksanterinkatu 44.

Helsingin Uusi Musikikauppa.

Ent. A. Melan.
FAZER & WESTERLUND.

Suurin valikoima kaikenlaatuista soittokoneita. **Pianinoja, Harmonioita, Viuluja, Kitarreja, Sitroja, Torvia, Huiluja, Klarnetteja, Harmonikkoja, Suuharppuja, Kanteleita, Kalliopeja, Polyfoneja, Selestoja y. m. y. m.**
Kaikki halpuihin hintoihin ja hyvillä maksuehdoilla.
Parhaiten varustettu **NUOTTIKAUPPA.**
FAZER & WESTERLUND. HELSINKI. Fabianinkatu 16.

Jokainen hyvinlajiteltu manafaktuurikauppa on varustettu

Karlsmarkin Tehtaan Osakeyhtiön

Hyvintunnetuilla verka-, doffeli- ja trikooteoksilla.

Halvat hinnat ja jälleenmyyjille edulliset ehdot.

M. BÄHRIN kustannuksella on ilmestynyt: **Kaunokirjoitusmetodi** 5 kurssissa (7 viikkoa à 25 p.) Kansakoulupainos 10 ja 15 p. viholta. Kirjoitusvihkoja pystysuoralla käsialalla à 20 ja 25 p.
Kaikkiin näihin löytyy n. k. **Rinnakkaisvihkoja** kirjainkaavalla 32 sivua à 15 ja 25 p. Rivinohjaajia sekä patentin saaneita **kynänkuivaajia** 25 p. korkeampiin hintoihin. Saaun hopeamitalin Pariisinnäyttelyssä 1889. * **HELSINKI, Erottaja 19, Telef. 7 31.**

HUOMATKAA * **JOHN BARKER & KIN SEURAAJAT TURUSSA**
suosittavat **liinankankaan** ja **pumpulikudoksa**an, joita on saatavissa useimmissa hyvin varustetuissa teollisuustuokauפוissa.

Skodsborgin Sanatorioni lähellä **Köpenhaminaa** on Euroopan täydellisin luonnon-parantola. Sen ovat esim. Amerikan ehkä enimmän kuuluisat lääkärit prof. Kellogg, Yliääkäri Berliinissä, tri Knips-Hasse y. m. todistaneet. Laitos avoinna kaiken vuotta. Lähempiä tietoja antaa laitoksen Yliääkäri **tri Carl Ottosen.**

Mitä miehelleni joululahjaksi? Mukavin, sievin, helpoimmin hoidettu, lujin asiapaperilaukku, jossa on 27 osastoa. Se tilataan Kansankodista, Helsingissä. Hinta 5 mk. siis kylläkin helppo laitoksen etuihin nähden. Ei ole enää hätää siitä, että lapset saavat isän kirjeet tai tärkeät asiapaperit sekaisin.

K. M. BRONDININ HÖYRYLEIPOMO

Sokurileipomo ja Marmelaaditehdas

*** HELSINGISSÄ ***

Etelä Esplanaadikatu 20. Telefooni 77.

Höyryleipomo: karkeata ja vehnäleipää kaikellaista.

Sokurileipomo: suorittaa kaikkia hyvin järjestettyyn sokurileipomoon kuuluvia tilauksia.

Marmelaaditehdas: vanhin maassamme.

Mainioita joulukakkuja voidaan tilata myöskin maaseudulle.

Kaikkia valmisteita myydään sekä tukuttain että vähittäin.

Mikonk. 6. K. A. RENLUND „ATLAS“

suosittaa suuresta varastostaan paraanlaisia

Kynä-, linkku-, puukko-, pöytä- ja muita veitsiä, Saksia joka lajia, Amerikalaisia partaveitsiä, Tarjottimia erilaisia sekä kalliimpia että halvempia,

Teekyököitä, Primuskyököitä, Kahvipannuja, Lihamylyjä, Kastrullia, patoja ja pan- nuja,

Vormuja „aladoobeja“ var- ten sekä muita taloudessa tarvittavia kapineita, Rautasänkyjä, Pesukaappia ja pesukeinoja, Kylpyammeita y. m., y. m.

Aluminiumia

harkoissa ja ploatuissa sekä erinomaisen somasti tehtyjä Aluminiumi-teoksia.

Herman Lindell. ERITYISLIIKE Taiteilija- ja Piirustustarpeita.

Harpillaatikot sekä kaikenlaatuiset Piirustustarpeet ovat tietyksi aina ostettavat

* Piirustustarpeidenkaupasta, *

koska se „Erikoisliike“ ollen ehdottomasti tarjoo suurimmat takeet siitä, että tavara on parasta.

Matemaattisia ja Geodeettisia koneita.

Itä Henrikinkatu

SUOMI Henkivakuutus-Osakeyhtiö

Helsingissä.

Henkivakuutuksia, Elinkorkoja, Myötäjaisvakuutuksia, Jälkeenelokorkoja, Lapsenvakuutuksia.

Kahdeksanvuotisen toimintansa aikana on yhtiö suorittanut:

Kuolemantapauksista	Smk. 2,058,539: 97
Elinkorkoina	243,612: 17
Voitto-osuuksina vakuutetuille	650,519: 62
Osinkoina osakkeenomistajille	139,200: —

Vakuutetuille jaetut voitto-osuudet olivat:

V:ltä 1890—1	Smk. 5,496: 25	V:ltä 1895	Smk. 73,974: 30
„ 1892	25,358: 57	„ 1896	91,941: 90
„ 1893	48,409: 42	„ 1897	140,309: 02
„ 1894	66,741: 01	„ 1898	198,289: 15

Palovakuutus-

Osakeyhtiö

G. F. STOCKMANN

Suuri ja hyvin lajiteltu varasto kaikellaisia hyö- dyllisiä tavaroita, niinkuin:

Liina-, Pumpuli- ja Villalankoja. Pöytäliinoja, Ser- viettejä ja Pyyhkeitä. Pumpulisia ja Liinaisia Nenäliinoja. Säkkiä ja Säkkikankaita. Vahaliinoja. Lippukangasta. Ompelulankaa.

Kymmenysvaakoja Puoteja ja Taloutta varten. Koti- ja ulkomaisia Porssiini- ja Lasitavaroita.

Fiskarsin ja ulkomaiden Hienoja takomatuotteita niin- kuin saksia, pöytä-, kynä-, puukko- ja partaveitsiä y. m.

Somia ja kestäviä Nikkelitavaroita niinkuin kannuja, tarjottimia y. m. Lihamylyjä useamman kokoisia ja lajisia.

Tarjottimia iso valikoima y. m., y. m.

Lapsille sopivia joululahjoja.

LASTEN-

kelloja, silitysuunia, keittoastioita, veitsiä ja kah- velia, pöytäkaluja, kahvikaluja, teekaluja y. m.

Työkalulaa- tikoita ja kaappia. Kelkkoja ja luistimia. Polkupyöriä u. m.

WAASAN

vastaanottaa rahoja

Talletukselle, Talletus-konttokuranttiin ja Juoksevalle tilille.

Talletus-konttokuranteista suorite- taan korkein pankissa käytännössä oleva talletuskorko ja voi koron nostaa puolivuositain tahi, jos niin halutaan, liittää puolivuositain pääomaan, joka siinä tapauksessa kasvaa korkoa korolle.

OSAKE-PANKKI

Suurin Pianoliike Suomessa.

R. E. WESTERLUND.

Ent. R. Faltinin Pianomakasiini.

Varasto nykyajan paraimpia Flyygeleitä, Pianinoja & Harmonioita. Huokeat hinnat. Edulliset maksuehdot.

R. E. WESTERLUND.

Helsinki P. Esplanaadikatu 5.

KANSANVALISTUS-SEURAN LEHTISIÄ

Hinta: 50 kapp. 16 sivuisia, yhtä tai useampia lajia 2 mk. 50 p:ää, 50 kapp. 8 sivuisia Smk. 1:25.

Lehtisiä löytyy nykyään yli 50 numeroa. Osa niistä sisältää runoutta. Jokaisessa on runoilijan muotokuva ja muutamia hänen parhaimpia runojansa. Siten löytyy Oksasen, Suonion, Runebergin, Arci Jänneksen, Aleks. Kiven, Kas. Leinon, Olli Wuorisen, J. H. Erkon, Topeliuksen, Fr. Cygnæuksen, Wecksellin, L. Stenbäckin, P. Cajanderin, K. Kramsun ja J. G. Wallinin runoja. KANSANRUNOUTTA on viisi vihkoa Kalevalasta, viisi vihkosta Kantelettaresta lainattuja runoja, vihkonen suomalaisia sananlaskuja ja vihkonen suom. aroituksia. KERTOMUKSIA löytyy. Niistä on Maria kirjoittanut lähes kymmenkunta ja sitäpaitsi on M. Roosin, Juh. Ahon y. m. kirjoittamia hauskoja ja opettavia kertomuksia. MAATALOUTTA koskevat kaksi E. Fabritiuksen tekemää kertomusta, joissa toisessa kerrotaan karjanhoidosta, toisessa puuhedelmähoidosta. Sen ohella löytyy kirjaset rikkaruohosta, metsäpuitten siementen kokoamisesta ja kaksi oijlyksestä, vielä on kirj. eläinsuojeluksesta. — Huonona viljavuonna voi olla hyvä muistaa, että on olemassa pikkukirjanen hätäleivästä. — TERVEYDENHOITOJA koskevat kirjoitukset kolerasta, raskaudentilasta ja voimistelun merkityksestä. Siihen luettakoon vielä kaksi valokuvaleimaa koskevaa kertomusta. — ELÄMÄKERTOJA on U. Cygnæuksen ja Sak. Topeliuksen. Uusia on tulossa. — Näytekokoelma kaikkia lehtisiä maksaa Smk. 2. — Tilataan osoitteella: Kansanvalistus-seura Helsingissä. — Lähettäkää 5 tai 10 markkaa, niin saatte lajitelman kaikkia.

Sopiva joululahja!
Väkiuomalakkokolalaiset käyttäkää tilaisuuttai!

Tunnettu ja suosittu Koittolehti on jäljellä syyslukukauden 12 numeroa niidot- tuina yhteen 50 p:stä vuosikerta. Sopi erittäin hyvin täysi-ikäistenkin luetta- vaksi. Pajon kauniita kuvia ja hyviä kertomuksia. Tilataan Kansankodista Helsingissä. Joka 6:s vuosikerta ilmaiseksi.

Alli Tryggvins KALLIA

tilataan pääkaupungissa
telefoonilla 11 02.
Välttämättä hankittava jouluksi!